

Ultimat Fronte narodne rešitve preostalim pripadnikom tajne policije Securitate

Položaj v Romuniji se normalizira

Nastajajo nove politične formacije

Ločitev partije in države - Celak novi zunanji minister - Nicolae in Elena Ceausescu že pokopana - V glavnem negativni odmevi v svetu zaradi ustrelitve bivšega diktatorja

Podzemna skrivališča

Romunska vojaka kažeta dvema civilistoma vhod v enega mnogih podzemeljskih rogov, s katerimi je Bukarešta dobesedno prepletena. Ti skrivni tuneli, ki jih je dal zgraditi Ceausescu, so pripadnikom zloglasne tajne policije Securitate služili kot podzemeljska skrivališča, iz katerih so se v teh krvavih dneh preobrata v Romuniji podajali na svoje teroristične akcije (AP)

BUKAREŠTA — Položaj v Romuniji se počasi vrača v normalne okvire, pa čeprav se tu pa tam še slišijo streljosi osamljenih pripadnikov Securitate, ki se nikakor nečejo sprijazniti s spremenjenim položajem v državi. Vodstvo Fronte za narodno rešitev je včeraj somišljenikom ustreljenega diktatorja Nicolae Ceausescu postavila ultimatum, da danes najkasneje do 17. ure odložijo orožje. Kdor tega poziva ne bo spoštoval, »bo postavljen pred izredno vojaško sodišče in obsojen na smrt,«
je v zvezi s tem ultimatom povedal član vodstva Fronte Gelu Voican. Teroriste, kot zdaj v Romuniji imenujejo nekdanje pripadnike Securitate, pa vsakem primeru čaka sojenje pred vojaškimi sodišči, ki so jih ustanovili v vseh večjih romunskih mestih. Gelu Voican je glede tega dejal, da bodo obsodbe sodišč »izvršili takoj.«
Vsekakor pa naj bi po zagotovilih novih romunskih oblasti za vse tiste, ki se bodo predali, upoštevali olajševalne okoliščine in naj bi jih zato obsodili le na zaporne kazni.

Kot je v krajšem telefonskem pogovoru s sovjetskimi voditelji Gorbaciovom povedal predsednik novega romunskega vodstva Ion Iliescu, naj bi že 90 odstotkov vseh tovarn popolnoma normalno delovalo, vzpostavljeni pa naj bi bili tudi novi upravni organi na krajevnih ravneh. Iliescu se je Gorbaciovu zahvalil tudi za podporo sovjetskega vodstva, istočasno pa je sovjetskemu predsedniku tudi zagotovil, da romunsko ljudstvo v celoti podpira spremembe v državi in tudi delovanje Fronte za narodno rešitev.

Fronta za narodno rešitev pa je včeraj izdala tudi dokument, v katerem je rečeno, da bosta odslej partija in država ločeni, pri tem pa izrecno ne poudarja, da je s partijo mišljena komunistična partija, o kateri se v Romuniji skoraj

več ne govori. Včeraj so tudi imenovali novega romunskega zunanjega ministra, ki bo Sergiu Celak.

Z najavo svobodnih volitev, do katerih naj bi prišlo že aprila, se Romunija odpira tudi večstrankarskemu sistemu in prvič po letu 1946 se ustanavljajo tudi nove politične stranke. Tako so v terek obnovili delovanje Nacionalne kmečke stranke, uradno pa je bila ustanovljena tudi Nacionalna krščanska kmečka stranka. V Bukarešti so se pojavili tudi pozivi Demokratične fronte na veliko ljudsko zborovanje v prestolnici, toda radio in TV sta prebivalstvo opozorila, da gre lahko za provokacijo Securitate, in naj zato raje ne sodeluje na zborovanju. Ustanovljeni so bili tudi neodvisni sindikati, ki so po TV predstavili svoj program, v katerem zahtevajo neodvisnost sindikata od države in podjetij, pravico do stavke in pravico do svobodnega združevanja.

Romunska televizija pa je včeraj pokazala tudi posnetke s procesa proti bivšemu diktatorju Ceausescu in njegovi ženi Eleni. Oba so včeraj že pokopali na nekem pokopališču v okolici Bukarešte, kjer je pokopanih tudi mnogo žrtev krvavih dogodkov zadnjih dni. Izredno hitro sojenje, predvsem pa takojšnja ustrelitev obeh glavnih negativnih protagonistov zadnjega četrstoletja v Romuniji, sta naletela na precej negativen odmev v svetovni javnosti. Mnogi sicer ob tem govorijo o določenem razumevanju za tako odločitev, toda v veliki večini odmevov pa je tudi povsem jasno izraženo prepričanje, da bi novemu vodstvu, ki sicer uživa široko podporo v svetu, mnogo bolj koristilo, če bi se v teh revolucionarnih dogodkih odločilo za javno sojenje pred civilnim sodiščem.

Razprava v zunanjepolitični komisiji poslanske zbornice

Podpora Italije novi Romuniji

ob pozivih k razumu in strpnosti

RIM — Dogodki v Romuniji so imeli širok odziv tudi v italijanskem parlamentu, kjer se je v včerajšnjih dopoldanskih urah sestala zunanjepolitična komisija poslanske zbornice, v prihodnjih dneh pa se bi morala sestati tudi senatna.

Po uvodnem poročilu podpredsednika vlade Martellija, ki se je zavzel za vsestransko podporo novemu romunskemu vodstvu in ljudstvu, se je razvila obširna razprava. V glavnem so vsi podprli vladno poročilo, da je treba Romuniji nuditi vsestransko pomoč. Bili pa so tudi kritični posegi predvsem glede nevarnosti, da bi v Romuniji prišlo do slepega obračunavanja. Tako je radikalec Pannella poudaril, da ne smemo pozabiti, kako so vsi sedanjí novi voditelji v bistvu komunisti, oblast se torej oslanja na vojsko in oporečniške komuniste, sedanje eksekucije pa imajo po Pannellovem mnenju vse značilnosti komunističnih metod. Podobnega mnenja je tudi predstavnik zelenih Rutelli, medtem ko sta komunistični poslanec Napolitano in predstavnik neodvisne levice Bassani-

ni pozdravila sovjetski sklep, da vojaško ne poseže v dogajanja. Tajnik KD Forlani se je zavzel, da bi se Italija vsestransko potrudila, tako da ne bi sedanji dramatični prehod sprožil pravi vrtnec prelivanja krvi in slepega maščenja. Socialist Ugo Intini pa je spregovoril o prvem pojavu domin, ki so enega za drugim zrušili vzhodnoevropske režime, ko je ljudstvo spoznalo, da jih ne varuje več sovjetski vojaški stroj. Ni pa rečeno, da se bo ta pojav ustavil pred sovjetskimi mejami. Po njegovem se v Vzhodni Evropi šele sedaj začena poveljna obnova, ker so jo komunisti preprečili.

V svoji repliki je Martelli navedel, da se bo vlada vsestransko zavzela za sklicanje nove helsinške konference in je izrazil svoje nasprotovanje metodam procesov po hitrem postopku.

Italija se torej pripravlja na razvejanje in dolgoročno politično in gospodarsko pomoč novi Romuniji. Ob vsej tej solidarnosti pa izpade kot razglašena struna izjava Enotne komunistične partije Italije, ki je obsodila državni udar proti Ceausescu.

Beograd o zadnjih dogodkih v Romuniji

BEOGRAD — Jugoslavija je bila prva država, ki je uradno stopila v stik s Fronto narodne rešitve Romunije, prva, ki je poslala vladnega poslanca na pogovore s člani Fronte in jo priznala kot pravega predstavnika romunskega naroda, je poudaril namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Milivoj Maksić na včerajšnji seji odbora za zunanjo politiko skupščine SFRJ.

Milivoj Maksić je izrazil upanje, da tudi za jugoslovansko manjšino v Romuniji sedaj prihajajo boljši časi, in dejal, da SFRJ želi, da bo prihodnja Romunija demokratična in odprta država za Jugoslavijo in Evropo.

Posebno pozornost delegatov je pritegnilo vprašanje odnosa Jugoslavije do Ceausescovega režima. Pripomnili so, da bi moralo biti jugoslovansko nestrinjanje s položajem človekovih pravic v Romuniji in s položajem jugoslovanske narodnostne manjšine bolj odločno. Maksić je dejal, da je v zadnjem času hkrati s povečanjem ogrožanja človekovih pravic in mednarodne izolacije Romunije naraščala tudi razdalja Jugoslavije do Ceausescove politike. Zadnje srečanje pred letom dni med Raifom Dizdarevićem in Nicolajem Ceausescu je bilo srečanje razhoda, in sicer predvsem zaradi vprašanja manjšin. To se je bilo prvo srečanje voditeljev obeh držav, ki se je končalo brez skupnega sporočila, Romuni pa so le nekaj dni pred sedanjimi dogodki ostro ugovarjali zaradi odmika.

Delegate je posebej zanimalo, kakšne so formalne možnosti, da bi Ceausescu odvzeli najvišja jugoslovanska odlikovanja, ki jih je nekoč dobil, saj je to vprašanje »moralni dolg romunskemu narodu,«
kot je ocenil član odbora Jože Šušmelj. Odbor bi moral sprožiti pobudo za nujno spremembo zakona o odlikovanjih, saj ta zakon ne predvideva odvzemanja odlikovanj tujim državljanom, je menil Ilija Topalovski. (dn)

Seja CK ZKJ v znamenju različnosti mnenj o nadaljnjem razvoju te organizacije

O slovenskih predlogih komaj januarja

BEOGRAD — Včerajšnje delo seje CK ZKJ je zaznamovala že znana različnost mnenj o nadaljnjem razvoju te organizacije. Povod je bilo eno od stališč 11. kongresa slovenskih komunistov, s katerim se zavzemajo za preobrazbo ZKJ v zvezo samostojnih organizacij, ki se vanjo svobodno vključujejo.

Tisti, ki v nekaterih okoljih in v svetu trdoglavo varujejo svoj položaj, katerega temelj je enotnost, so takoj začeli z napadi. Kako je bilo to videti v razpravi, bomo pokazali z nekaj primeri.

Milomir Minić je denimo dejal, da morda ne razume novih političnih pobud, vendar pa ne vidi niti ene, ki bi bila tako pomembna, kot je ta. »To je bistveno za usodo države, za demokratični centralizem, za naše gibanje.«
Vprašal se je po usodi enotnosti, omenjal pogovore s Srbi in Črnogorci na Kosovu, ki ga opozarjajo, da »medtem, ko vi tri dni govorite, nam režejo ušesa in v Podujevu ponovno pretepaajo.«

»Vprašanje odnosov v jugoslovanski partiji je veliko vprašanje, toda nesprijemljivo bi bilo rušenje pripisati samo eni pobudi,«
je menil Ivica Račan in

dodal, da »smo vsi nezadovoljni s stanjem v ZK, saj ne moremo postaviti na dnevni red le stališča kongresa ZK Slovenije, ne da bi tja postavili tudi vsega tistega, na kar opozarjajo. Sprejeti moramo pobudo CK ZK Hrvaške, da o vseh teh vprašanjih sprožimo razpravo.«
Račan je dejal, da je slovenski predlog prispevek k izdelavi novega programa in statuta. Bogdan Trifunović in Ratomir Vico sta v tem govoru videla prevaro, po njunem mnenju je »Račan spet nekaj novega vlekel iz rokava.«
Trifunović je še dodal, da »nihče nima pravice nekaj sprejeti, nečesa pa ne, če je to že sprejeto!«
»Ne dovolim, da mi očitate, da držim figo za hrbtom,«
mu je vrnil Račan, »kajti hrvaški komunisti se bodo borili za stališča svojega kongresa.«
Naj me ubije premočna beseda, je citiral pesnika Branka Milkovića, ne ubijajte na tak način!

Štefan Korošec se je zavzel za to, da ne bi razpravljali o iztrganih citatih, ampak o celotnem slovenskem programu. Na prvo vprašanje, ali ZK Slovenije s svojim stališčem izstopa iz ZKJ, je odgovoril

nikalno. Postavil je drugo vprašanje - ali nas kdo podi iz nje? Če da, potem mora tisti za to prevzeti tudi odgovornost. Nazadnje je Milan Pančevski predlagal, naj razpravo o tem preložijo na januarsko sejo.

Nato se je začela še ena zanimiva razprava, in sicer o dokumentu gospodarske reforme, ki ga je treba predložiti 14. izrednemu kongresu jugoslovanskih komunistov. Vodja skupine za pripravo tega dokumenta je dr. Stanko Radmilović, zdaj tudi predsednik izvršnega sveta Srbije. Prav smešna, pa tudi žalostna, je bila pripomba novega člana CK ZKJ iz Srbije, novinarja Politike ekspres Slobodana Ignjatovića (znanega »napadalca«
Markovića), da »sedaj, ko ločujemo partijo od države, partija ne more biti privesek Markovićevega programa.«
Tako so se izmenjavali tisti, ki menijo, da je Markovičev program boljši od partijskega, in tisti, ki so z demagogijo in sklicevanjem na narod varovali partijski dokument, ki vsebuje preveč socrealističnih pogledov, povsem

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Panama se počasi, a brez dodatnih zastojev vrača k običajnemu vsakdanjemu življenju

Vatikan ne bo izročil Noriege Američanom

Obe diplomaciji iščeta zadovoljivo rešitev

PANAMA — Vatikan je zavrnil ameriško prošnjo po izročitvi generala Antonia Manuela Noriege. Glasnik papeškega nunciata v Panami je izjavil, da Noriega ni prošil za politični azil, pogajanja med ameriško in vatiškansko diplomacijo pa se menda nadaljujejo brez večjih zastojev.

Težav diplomatskega in formalnega značaja je vsekakor nič koliko, saj je afera Noriege vse prej kot enostavna. Obstaja namreč nepisano pravilo, da veleposlaništva nudijo zavetišče političnim prebegancem, ne pa osebam, ki so obtožene težkih zločinov, primer zase pa so državni poglavarji in najvišji zastopniki vlad. V to skupino spada tudi Noriega, ki je postal tako predmet prave diplomatskopravne razprave.

Pogajanja med Vatikanom in ZDA se dejansko nadaljujejo, v Panami pa je ozračje izredno napeto. Marinci še vedno oblegajo sedež vatiškega veleposlaništva, pregledujejo dokumente vsem, ki vstopajo ali zapuščajo nunciat, ne glede na to, če sedi v avtomobilu sam nuncij Jose Sebastian Laboa. Poleg tega pa so v Panami sproži-

li pravo psihološko akcijo proti delovanju nunciata, ki je pomagal generalu na begu. Tisk in televizija odločno napadeta vatiškansko veleposlaništvo, češ da gre za izigravanje prebivalstva. Le ena radijska postaja je posredovala informacijo, da se nuncij najbrž trudi, da bi Noriego le izročil ZDA ali celo prepričal generala, naj se preda Američanom. Nekaj Noriegovih sodelavcev je včeraj zapustilo nunciat, ni pa znano, kam so jih prepeljali.

Vatikanski glasnik Joaquim Navarro Vallis je vsekakor sporočil, da bi se lahko celotna afera rešila že v nekaj dneh, saj je tudi Vatikan mnenja, da bi morali čim prej najti najprimernejšo rešitev za »gosta« panamskega nunciata. Poleg tega pa ni šlo v pozabo, da so prav ZDA v preteklosti nudile zavetišče nekaterim tiranom, ki bi bili morali pred sodnike, kot na primer Ferdinando Marcos.

V Panami so se domačini vrnili na delo. Odprtje uradov in nekaterih trgovin pa je omogočilo delno normalizacijo. Odprli so tudi nekatere bencinske črpalke in poskrbeli za dobavo goriva, že včeraj pa so ponovno prodajali dnevnike.

Ameriški marinci so preiskali tudi avtomobil papeškega nunciata (v belem na sliki zgoraj); večdnevni poseg vojakov ZDA je pustil vidne sledove v Panami (Telefoto AP)

Litva enotno čaka prihod Gorbačova

MOSKVA — Litovsko javno mnenje je pozitivno ocenilo predsednično odločitev plenuma CK KP Sovjetske zveze, ki za sedaj ni sprejel sankcij proti litovski partiji, ker je ta izstopila iz zvezne partije.

Glasnik litovske narodne fronte Sajudis Rimantas Kanapienis je navedel, da so vsi z zadovoljstvom sprejeli sklepe plenuma, uvodni referat Mihaila Gorbačova pa je za ljudstvo desničarski. Po mnenju Rimantasa Kanapienisa pa je bil Gorbačov tako grob do Litovcev, da bi pomiril konservativce. Navsezadnje sta v CK pokazala razumevanje do litovskega sklepa le predsednik zveze gledališčnikov Mihail Uljanov in Boris Jelcin.

Litovski voditelji se dobro zavedajo, da je položaj skrajno zapleten, upajo pa, da se bo Mihail Gorbačov v Vilniusu na lastne oči prepričal, da ljudstvo Litavske SSR podpira sklep njegove partije. V sredo je več kot 20 tisoč ljudi v Vilniusu sodelovalo na manifestaciji v podporo partijski odcepitvi. Med njimi pa niso bili samo Litovci temveč tudi številni predstavniki poljske manjšine in ruskih priseljencev. Tudi drugi sekretar Litovske KP Vladimir Beriozov, ki je po nacionalnosti Rus, se strinja s to ločitvijo. Za razliko od moldavskih Rusov se litovski dobro zavedajo, da delijo usodo z avtohtonim prebivalstvom in da bi imelo ločevanje po narodnostnem ključu tragične posledice za Litvo.

Sovjetska agencija Novosti pa je včeraj opozorila Litvo, naj se ne igra z ognjem, ker je ozemeljska celovitost Sovjetske zveze edino jamstvo za stabilnost sovjetske države. Prav zato je treba ukrepati, da se zajamci celovitosti partije in države, ker je brez te celovitosti ogrožena perestrojka. Novosti pa opozarjajo tudi tiste zagovornike trde roke in radikalnih rešitev, češ da ni mogoče graditi nove družbe z zaostrovanjem, s frontalnim spopadom in državljansko vojno, temveč na podlagi miru, medsebojnega spoštovanja, v katerem se razhajanja odpravljajo z dogovarjanjem in kompromisi. »V uporno Litvo Moskva ne pošilja kakega generala, da bi vzpostavil red z vojsko. Toda tudi republike morajo razumeti, da moskovsko vodstvo nima neomejene svobode izbire, ko mora poiskati rešitve za zaplete v najrazličnejših krajih.« Novosti v temah barvah prikazujejo morebitni razpad sovjetske federacije, če bi sedaj moskovsko vodstvo privolilo v litovske zahteve. V splošno korist vseh, naj torej Litovci še potrpijo.

Nemška marka vse trdnjša

RIM — Na mednarodnem deviznem tržišču se nad ameriško valuto ponovno zgrinjajo temni oblaki, medtem ko je sonce zasijalo nad marko. V Italiji je dolar včeraj zabeležil izredno nizko vrednost, ki sicer ni še rekordna, vendar jo je mogoče navezati le na padec, do katerega je prišlo maja 1988, leta, ko so ameriško devizo menjali za 1264 lir.

Pravi pozitivni rekord pa si je prisvojila nemška marka, ki so jo včeraj v Italiji menjali po 749 lir. Nemška deviza ni še nikoli dosegla tako trdne menjave, čeprav so jo septembra 1988, leta že kupovali po 747,85 lir.

Osrednji italijanski bančni zavod Banca d'Italia je včeraj posegel in skušal nekoliko umiriti tržišče s prodajo 36 milijonov dolarjev in 19 milijonov mark.

Dolar je v težavah tudi na drugih evropskih tržiščih, še posebno pa v Franciji in ZRN, kjer je imel včeraj protivrednost 1,6895 marke, dan prej pa še 1,7134 marke.

Navezava odnosov med Jugoslavijo in Južno Korejo

NEW YORK — V prostorih stalne jugoslovanske misije pri OZN v New Yorku sta diplomatska predstavnika Jugoslavije Dragoslav Pejić in predstavnik Republike Koreje Sang Yong Park izmenjala protokol o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med SFRJ in Republiko Korejo.

Med Jugoslavijo in Južno Korejo so že doslej obstajali precej tesni gospodarski stiki, obe državi pa sta skupaj sodelovali v številnih mednarodnih forumih in še posebej v okviru »Skupine 77« neuvrčenih in držav v razvoju pri OZN. Z navezavo diplomatskih odnosov pa se po prepričanju jugoslovanskega veleposlanika v OZN Dragoslava Pejića odpirajo še dodatne možnosti za krepitev obojestransko koristnega sodelovanja. V skupni izjavi, ki sta jo obe državi objavili tudi v OZN, sta Jugoslavija in Južna Koreja izrazili željo, da bi čim prej prišlo tudi do odprta veleposlaništev in izmenjave ambasadorjev.

S sprejemom volilne zakonodaje začetek priprav na volitve '90

LJUBLJANA — S sprejemom volilne zakonodaje in zakona o političnem združevanju vseh treh zborov včerajšnje republiške skupščine se zdaj končno lahko začne konkretna priprava na volitve '90. Te bodo, zdaj je to že jasno, neposredne, splošne in tajne, predvsem pa demokratične in narejene za tako težko pričakovani politični pluralizem.

Sveženj nove volilne zakonodaje je terjal izjemno veliko dela vseh članov

● Seja

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nasprotnih vladnemu programu. Ali, kot je dejal Filip Vuković, »resolucija poskuša na ravni iluzij in nerealnega optimizma obravnavati položaj delavcev v podjetjih, ki temeljijo na družbeni lastnini. O tem položaju ne govorimo resnice, poglobljamo iluzijo, da ta lastnina a priori ponuja med in mleko, čeprav smo ugotovili, da ni naredila izpita...«

Nazadnje so dokument le sprejeli, s pripombo, da ga je treba »obdelati«. Priloga tega dokumenta mora biti tudi Markovičev program.

V nadaljevanju je CK ZKJ sprejel predlog o izdelavi novega programa, potrdil predlog poslovnika o delu 14. izrednega kongresa ZKJ in izmenjal mnenja o spremembah in dopolnitvah statuta ZKJ. Kljub opozorilom Božidarja Debenjaka, da bi se morali rešiti ostankov boljševeške partije, je ostalo pri površinskih spremembah. Tako ostaja vprašanje o značaju ZKJ ter odnosov v njej odprto.

CK ZKJ se je sinoči z večino glasov odločil, da bo kongresu predlagal, naj mandat predsednika CK traja dve leti. Člani CK ZKJ so glasovali o teh predlogih za mandat svojega predsednika - o dvoletnem, enoletnem z možnostjo ponovitve in enoletnem mandatu. Do sedaj je mandat predsednika predsedstva CK ZKJ trajal eno leto.

skupščinske komisije za pripravo volilnih zakonov, zlasti pa predsednika Toneta Jerovška. Dopolnila k predlogom volilnih zakonov so se kar vrstila: nekatera je komisija po dolgotrajnih razpravah upoštevala, druga je zavrnila.

Tudi včeraj so še, med delom zborov, obravnavali nova dopolnila k predlogu zakona o volitvah v skupščine. Tako so sprejeli dopolnilo delegatov iz Lendave in spremenili 37. člen tako, da »se za volitve delegatov, pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodnosti, v zboru republiške skupščine na narodnostno mešanih območjih oblikujejo posebne volilne enote.« Precej časa so člani komisije, kasneje pa še delegati v zborih, namenili 115. členu. Temu so na pobudo Potrča in Olenika dodali člen a, ki določa, »da sredstva javnega obveščanja morajo objaviti sezname kandidatov in list kandidatov s podatki, določenimi v tem zakonu, za vse zore skupščin. Republiška in občinska volilna komisija določita sredstva javnega obveščanja, v katerih se objavijo posamezni kandidati oziroma sezname kandidatov za posamezne zore. Stroški objave se krijejo iz sredstev družbenopolitičnih skupnosti.« Dodali pa so še člen 115, a so ga kasneje preoblikovali v priporočilo. V tem je zapisano, da morajo sredstva javnega obveščanja omogočiti enakopravno predstavitev posameznih kandidatov in kandidacijskih seznamov. Skupščina pa političnim organizacijam priporoča, da se z občili o tem seveda dogovorijo same.

Prav tako je bilo veliko dopolnil k predlogu zakona o političnem združevanju. Med drugim je skupščinska komisija 10. členu dodala še odstavek: »Da kratica imena in znak politične organizacije ne smeta biti enaka kratici imena oziroma znaku že registrirane politične organizacije.« Podpore ne na skupini ne kasneje v zboru občin ni dobilo dopolnilo delegatov z Viča in iz Šiške, ki so predlagali, naj register političnih organizacij vodi pristojno temeljno sodišče. Torej velja, da vodi register za občo upravo pristojni občinski upravni organ.

Največ križev in težav je včeraj povzročilo dopolnilo k 26. členu predloga zakona o političnem združevanju, ki sta ga v DPZ dala Sonja Lokar in Marjan Lenarčič. Predlagala sta namreč, naj se v tem členu roki za umik družbenopolitičnih organizacij (mišljene je seveda partija) iz upravnih, državnih organov podaljšajo s treh na šest mesecev, v podjetjih pa na leto dni. Vendar po medzborovskem usklajevanju to dopolnilo ni bilo sprejeto, nanj pa so leteli očitki, da partija se stopa le na papirju, v praksi se temu očitno še upira.

Prav tako so podprli tudi pobudo enega od delegatov ŽZD, da je treba v zakonodaji čimprej rešiti vprašanja glede statusa lastne političnih organizacij. Med obravnavo predloga zakona o političnem združevanju je bilo v družbenopolitičnem zboru predlaganih več dopolnil. Sonja Lokar je še predlagala, da bi se vodstva podjetij lahko dogovorila o pogojih, pod katerimi bi bilo mogoče enakopravno organiziranje političnih organizacij v podjetju in da politične organizacije ne bi smele ustanavljati svojih organizacijskih oblik v državnih organih in javnih službah. Sprejet je bil predlog predlagatelj, po katerem lahko politične organizacije delujejo na območju vse republike in se organizirajo po teritorialnemu načelu. Politične organizacije ne smejo ustanavljati svojih organizacijskih oblik v podjetjih in drugih organizacijah ter v državnih organih.

Na zboru občin pa je Uroš Dular iz Novega mesta že na začetku opozoril, da uvajajo pluralizem v parlament, predvolilni boji so se že začeli, še vedno pa ni zgrajenega volilnega in političnega obnašanja, ni pravil igre, razen takih, da drug drugega diskreditirajo. Če bo šlo tako naprej, je dejal, bomo pristali pri večstrankarskem sistemu stare Jugoslavije ali Latinske Amerike, torej tudi na tem področju ne bomo stopili v razvito Evropo. Zato je predlagal, da se vsi, ki računajo na udeležbo v parlamentu, sestanejo in se dogovorijo za volilna pravila igre. Da ne bi bil prehod v pluralizem prehudo avanturističen korak.

ATH ADRIATHERM s.r.l.

DOLINA 445 (Trst)
Tel. (040) 228800 - 228000
Telefax (040) 228053
Telex 461105

**UVOZ - IZVOZ
REEKSPORT**

TOPLITNA TEHNIKA
REPROMATERIALI
BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

Delujemo po avtonomnem tržaškem računu in po generalnem računu.

Razprodana ponudba turističnih agencij, v lokalih še nekaj mest V Tržačanih želja po novoletnih potovanjih in zabavah ni zamrla

Kdor se še ni odločil, kje in kako bo preživel zadnjo noč v letu, pravzaprav niti pri nas nima več veliko izbire. Razen, če ne pripada miru željni kategoriji, ki namerava nazdraviti zadnjemu desetletju v tem tisočletju v ozkem prijateljskem ali celo družinskem krogu. Ta kategorija, zagotavljajo poznavalci zadnjih navad italijanskih državljanov ob najpomembnejših praznikih, je v zadnjem času močno pomnožila svoje vrste. Povsem v zatonu pa naj bi bila nočna tavanja z ene zabave na drugo, prepletanja veseljakov in množična nazdravljanja. Zelo malo je tudi velikih plesov, ki so bili nekdanj zelo priljubljeni, medtem ko to prijetno navado pri nas ohranjajo nekatera društva.

Drugečen odgovor - v primerjavi s sociološkimi opažanji - na vprašanje, kje bodo Tržačani jemali slovo od leta 1989, dajejo turistični delavci in gostinci. Oboji so namreč že pred časom razprodali skoraj vsa razpoložljiva mesta, tako da imajo zamudniki veliko manj možnosti od prejšnjih občanov, ki so za razvedrilo in dobro silvestrsko počutje poskrbeli pravoceno, še pred decembrom.

Kakšno mesto v restavraciji se seveda še zmeraj najde, vendar bo na Tržaškem marsikateri lokal prav na silvestrovo iz različnih razlogov zaprt. Nekatere uveljavljene restavracije bodo poslovale »normalno«, se pravi s svojo običajno ponudbo po običajnih cenah.

»Slavnostne silvestrske večerje« pa bodo seveda precej dražje: cene so zelo različne, glede na tip lokala in na splošno ponudbo. Najcenejša bo silvestrska večerja skoraj gotovo v kitajskih restavracijah (okoli 45.000 lir na osebo, vključno s pijačo), najdražja pa v ribjih (okoli 150.000 lir na osebo, vključno s pijačo). V nekaterih znanih lokalih, v katerih pa ni več prostora (kot npr. pri Subanu), pa bodo ceno večerje ločili od zneska, ki ga bo treba po zabavi odšteti za pijačo.

Na ceno seveda vpliva tudi dejstvo, ali je poskrbljeno za ples in podobno; v tem okviru je nedvomno zanimiva ponudba kavarne San Marco, ki poleg bogate večerje in nočnega prigrizka ponuja tudi glasbo in družabne igrice (cena 140.000 lir na osebo, v ceno je vključeno vse).

Veliko manj razpoložljivih mest za skorajšnje silvestrovo pa najde zamudnik v turističnih agencijah. V večini tržaških agencij so namreč do pičice zapolnili vse možnosti, ki so jih ponujali interesentom. Točen odgovor na vprašanje, kje Tržačani želijo dočakati novo leto, je skoraj nemogoče, saj »posebno ob koncu leta gredo radi stran, kamorkoli«, kot so skoraj soglasno menili v vseh agencijah. Cena ni največja ovira, bolj odločilna je časovna stiska, svojo težo pa imajo osebne navedbe in tudi razvade.

»Slabosti, da bi leto pričeli s sončenjem na Maldivih ali v zadnjih letih na Karibskih otokih, se Tržačani težko uprejo, kljub precej visokim cenam.« so med drugim dejali v agenciji UTAT. Devetdesetdnevno bivanje v tem obdobju na Maldivih stane namreč v povprečju 3 milijone na osebo, kar sodi med najdražje tovrstne ponudbe in znaša skoraj dvakrat toliko kot »evropska varianta«.

Zelo je nadalje v modi orient, predvsem Tajsa z Bangkokom, ki je tudi glede na ceno precej privlačna. Manj povpraševanja pa je bilo letos za Kenijo, ki je bila do lani zelo v modi, in za razne ameriške države, južne in severne.

Sicer pa so med novoletnimi potovanji še vedno najbolj priljubljeni obiski raznih evropskih prestolnic. Velike spremembe, do katerih je prišlo v vzhodnoevropskih državah, so vzbudile veliko radovednost tudi pri običajnih popotnikih. Res pa je tudi, da je npr. Budimpešta že leta privabljala novoletne turiste iz naše dežele, ker je dovolj blizu. Tako pravzaprav štiri- ali petdnevni avtobusni izleti niso posebna novost in jih prireja več mestnih agencij.

Priljubljeni cilj je bila nadalje Praga, obisku katere pa se je letos zaradi političnih razmer marsikdo odpovedal. Tako so pri agenciji Nord Est samovzgojno odpovedali podoben avtobusni izlet. Zato pa je bilo veliko povpraševanje po Dunaju in Salzburgu, za katere so agencije ponujale veliko možnih kombinacij (različna sredstva prevoza, hoteli raznih kategorij in predvsem velika izbira silvestrskih zabav). Cena je seveda zelo različna, od 700.000 dalje (na osebo) za nekajdnevni avtobusni izlet proti vzhodu, približno milijon za »navaden« Dunaj, do katerekoli cene ste pripravljeni plačati za »bajno silvestrovanje«.

Glede na letošnje izkušnje in prodane »pakete« pa ostajajo »kraljice« silvestr-

skih noči stare evropske prestolnice, zagotavljajo pri agenciji Cit. Iz več razlogov: prvič, ker se Tržačani vsekakor želijo prevedriti na prehod iz starega v novo leto; drugič, ker si navadno vzamejo približno teden, deset dni dopusta in končno, ker tak dopust ni predrag. O cenah je težko govoriti, ker je kombinacij ogromno, med mesti pa še najbolj privlačuje nesmrtni Pariz.

Pri Citu so tudi prodali precej »sončnih« letovanj v Tuniziji in na Kanarskih otokih, ki tudi niso pretirano draga. Sicer pa je večina potovanj v tem obdobju obično dražja, tako da strastni popotniki raje počakajo mesec ali dva.

Ogromno Tržačanov pa se že po stari, uveljavljeni navadi še najraje odpravi v bližnjo Jugoslavijo. Kot dolgoletni specialist za potovanja in letovanja v sosedni republiki je tudi letos agencija Aurora prodala številne najrazličnejše kombinacije. Večinoma gre za nekajdnevne postanke v večjih mestih ali turističnih krajih. Zelo so priljubljeni kvarnerski otoki (Rab, Krk in Lošinj), zanimiva mesta kot je Zagreb in Bled s svojim neminljivim čarom.

Zimovanju se niso odpovedali niti Tržačani, ki so rezervirali sobe v smučarskih centrih, kjer pa, kot skoraj povsod, sneg noče zapasti. Cene so seveda različne, začenjajo se pri približno 250 do 300 tisoč lirah na osebo, kar pomeni, da npr. za dve slavnostni večerji v Trstu lahko tri dni letujete kjerkoli v Jugoslaviji.

Najbolj so seveda tokrat ostali na cedi-lu smučarji, tudi tisti, ki so si iz previdnosti skušali pravoceno zagotoviti ležišče v zimskih letoviščarskih krajih, kjer je bilo zadnja leta dovolj snega. Tako je bila npr. »gorska« Avstrija že pred meseci razprodana, vendar pa snega nista prinesla ne Miklavž ne Božiček. In kot kaže tudi dedek Mraz ne bo dovolj radodaren. (bip)

Zasuk leta v znaku davčnega privijanja Po navitju avtomobilske takse dražji tudi vlaki

Kakor smo že okvirno poročali, je rimska vlada zavidljivo pravoceno poskrbela, da nam je božiček pustil pod drevescem poleg sladkarij in igrač pa kakšnega zadnjega modnega krika tudi pisemce z navedbo, koliko globlje nam bo treba v prihodnjem letu seči v žep za poravnavo taks, davkov in drugih pristojbin. Zasuk starega leta v novo bo najbrž najbolj prizadel avtomobiliste. Še pred prazniki smo vedeli, da se bo avtomobilska taksa podražila kar za 89 odstotkov; zdaj lahko njeno navitje ponazorimo tudi s primeri, obenem pa se lahko tudi malce potolažimo. Bomo že videli, kakaj.

Po prvem, grobem izračunu bi morala taksa za fiat 126 poskočiti z 20.000 na kakšnih 37.800 lir in za fiat uno z 39.900 na 75.400 lir. Znesek se proporcionalno razdeli med državno in deželne blagajne: 76,48% gre državi, 23,52% pa deželnim davkarjem. To pomeni, da pri taksi 20.000 lir (fiat 126 - 9 davčnih KM) država pobere 14.500, dežela pa 4.500 lir.

Prva podražitev avtomobilske takse, ki jo je odredila osrednja vlada 29. septembra, je zadevala 50-odstotno povšanje deleža, ki pritiče državi blagajni, in to na 21.750 lir za fiat 126; dodatek v prid deželnih blagajn je nato dokončni znesek takse potisnil do 26.250 lir. Z drugo podražitvijo pa je ministrski svet takso povšal še za nadaljnjih 45%, tako da bi morala končna vsota znašati, kor rečeno, okoli 38.000, kar pomeni približno 90% ali 18.000 lir več, kot znaša sedanja taksa za fiat 126.

Dejali smo, da se lahko malce potolažimo. Zakaj? Prvotno je kazalo, da bo podražitev še izdatnejša, saj je vlada sprva nameravala tisti del takse, ki ga unovčujejo deželne uprave, izenarčiti z delom, ki pritiče državi, to pa bi privedlo do navitja takse za celih 128 odstotkov!

Navajamo še nekaj primerov (na prvem mestu je število davčnih konjskih moči, na drugem sedanja avtomobilska taksa, na tretjem predvidena povššana taksa in na četrtem ustreznna razlika):

6 (fiat 500) - 15.600, 29.500, +13.900 lir; 9 (fiat 126) - 20.000, 37.800, +17.800 lir; 10 (fiat panda) - 23.300, 44.000, +20.700 lir; 12 (fiat uno) - 39.900, 75.400, +35.500 lir; 13 (fiat tipo 1.1) - 47.200, 89.200, +42.000 lir; 14 (VW hrošč 1.2) - 59.800, 113.000, +53.200 lir; 15 (alfa 33 1.3) - 69.800, 131.900, +62.100 lir; 17 (VW golf 1.6) - 101.900, 192.600, +90.700 lir; 20 (lancia thema 2.0) - 141.800, 268.000, +126.200 lir; 37 (bmw 750 I) - 507.000, 958.200, +451.200 lir.

Gornji zneski so seveda zaokroženi, poleg tega se utegnejo tu pa tam malce spremeniti, odvisno pač od tega, za kakšne poviške se bodo odločile posamezne deželne uprave, ki jim država dovoljuje pri tem precejšnjo prožnost.

Predbožični vladni dekret pa določa tudi podražitev železniških tarif, sicer za 60% v triletnju 1990-1992. Prihodnje leto bo potnik odšel za vsak prevožen kilometer 118 lir več v I. in 69,60 lire več v II. razredu, leta 1991 141 oz. 83,52 lire, leta 1992 pa 170 oz. 100,23 lire več. Podražitev začne veljati 1. februarja 1990 in bo od 20- do 50-odstotna: za vožnjo na progi Trst-Milan ali obratno bomo morali na primer po novem plačevati po 31.400 lir na osebo v II. razredu (zdaj 24.700) in po 69.300 lir v I. razredu (zdaj 54.600).

Preostali del vladnega odloka predvideva, kot je znano, strožje obdavčevanje kmečkih poslopij, v katerih ne živijo kmetje, pa tudi nekaterih dohodkov od kmetijstva, omejuje prakso o povračilu davka na dodano vrednost (IVA) in obremenjuje podjetnike, zglašuje pot do poznejše podražitve tobakovnih izdelkov in pušca zaenkrat nespremenjene katastrske količnine v pričakovani novega davka na zgradbe, ki naj bi leta 1991 zamenjal sporni davek ICIAP na proizvodne dejavnosti.

D. G.

Dekliški zbor GM na gostovanju na Madžarskem

Včeraj zjutraj ob 7.30 se je okrog dvajset mladih pevk Dekliškega pevskega zbora GM odpeljalo s svojim zborovodjem Stojanom Kuretom na nekajdnevno gostovanje na Madžarsko, kjer jih čakajo pomembni nastopi in koncerti in kjer bodo v družbi nekaterih staršev in prijateljev tudi pričakale konec starega in začetek novega leta 1990.

Pevke odhajajo na turnejo, lahko zapišemo, dobro pripravljene, saj so imele 23. decembra zelo uspešen koncert v cerkvi v Bazovici, še pred tem pa pravtako uspešna nasto-

pa v Šklednju in Novi Gorici. Več nastopov in koncertov čaka mlade pevke tudi na turneji po Madžarski, kjer bo z njimi nastopal na orgle tudi Giuseppe Zudin. Prvi nastop bo že v mestu Zalaegerszeg, glavni pa v katedrali sv. Štefana v Budimpešti, kjer bodo udeleženci izleta in gostovanja dočakali novo leto.

Pevkam, ki se bodo vrstile domov 2. januarja, želimo na gostovanju na Madžarskem veliko uspeha ter seveda srečen konec in še hplj srečen začetek novega leta. (nl)

Pogovor z ravnateljem Svetom Grgičem

Za šolo GM vsestransko plodno leto

Z ravnateljem Glasbene šole Glasbene matice prof. Svetom Grgičem smo se včeraj srečali, ko je spremil pevke Dekliškega pevskega zbora GM na nekajdnevno gostovanje na Madžarsko.

Kako se poslavljate od starega leta, smo ga vprašali. Težko, ali pa zadovoljni zaradi uspehov, ki jih je letos dosegla vaša šola?

»Po naravi sem optimist. Vendar pa, če pomislim na dosežene uspehe v letu, od katerega se poslavljamo, ni niti potreben optimizem. Tu so dosežki, tu so rezultati. Število naših gojencev se ni spremenilo, temveč je ostalo enako onemu iz lanskega šolskega leta. Naši gojenci so se na raznih tekmovanjih in srečanjih zelo dobro uveljavili; profesorji zbor je pravtako zelo dobro opravil svoje delo. Torej, kar zadeva šolo, pouk na njej in njene uspehe, smo lahko zadovoljni.«

Glasbena matica opravlja seveda še druge pomembne dejavnosti, kot na primer organiziranje vsakoletne abonmajske koncertne sezone.

»Tudi letošnja, ki je še v teku in se bo zaključila v prvi četrtini prihodnjega leta, je zadovoljila naše abonente, med katerimi so vedno zastopani tudi ljubitelji glasbe večinskega naroda. Program, ki smo ga izbrali, ustreza okusu obiskovalcev koncertov in tudi kvaliteta dosedanjih nastopov in koncertov je bila na višku.«

Če se torej lahko naša osrednja glasbena ustanova ponaša z lepimi učnimi in tudi drugimi uspehi, ne more biti zadovoljna, da še vedno ni rešeno vprašanje javnopravnega priznanja in s tem seveda tudi primerne finančne pomoči s strani odgovornih oblasti za njeno nemoteno delovanje.

»Če pomislim samo na število stavk raznih kategorij delavcev tudi tu pri nas, potem moram nehote pomisliti na

to, da bi bili prav naši profesorji najbolj upravičeni, da stopijo v stavko. Problem finančne podpore naši ustanovi še zdaleč ni rešen. Zato si pomagamo, kot vemo in znamo in tu gre res vsa pohvala našemu profsorskemu zboru, ki se nenehno trudi za rast in napredek naše šole in posameznih gojencev. In verjemite, da ni vedno lahko, saj imamo učne prostore tudi v podstrešnih prostorih.«

Stavba, v kateri deluje naša glasbena šola v Ul. Ruggero Manna je bila pred več kot štiridesetimi leti ena od uglednih tržaških vil. Danes je to stavba, ki je nujno potrebna številnih popravil in ki ne ustreza več svojemu namenu.

»To bi bila bolj naloga lokalnih, kot državnih oblasti, da nam pomagajo in skušajo rešiti tudi to vprašanje. Nam bo novo leto to tudi prineslo? Upajmo!«

Pohvalili ste gojence, profsorski zbor. Kaj pa starši, ki tako zvesto sledijo svojim otrokom in dajejo ustanovi s tem tudi svojo moralno oporo?

»Tem bi želel še posebej izreči svoje čestitke in voščila za novo leto. Stari pregovori sicer trdijo, da moramo prvenstveno vzgajati otroke. Jaz pa pravim: vzgajajmo najprej starše, ki bodo tako navajali svoje otroke na glasbo, jih nanjo navezovali in s tem pomagali ustvarjati nove kadre mladih glasbenikov, ali vsaj dobrih poznavalcev glasbe. Danes šteje naša šola s svojimi podružnicami od Milj do Kanalske doline okrog 650 gojencev. Če k tem pristejemo še starše, nonote in none, ki jih spremljajo in jim sledijo, potem vidimo, kako lepo število ljudi se vrta okrog naše dejavnosti in kako je le-ta pomembna za obstoj in napredek naše skupnosti. Pa še enkrat vsem srečno in uspešno leto 1990.«

NEVA LUKEŠ

Prijeten božični koncert v Štivanu

Na praznik sv. Štefana so Fantje izpod Grmade, Dekliški zbor Devin in otroški zbor Ladjica iz Devina priredili v cerkvi sv. Ivana v Štivanu že tradicionalni koncert božičnih pesmi. Moški in dekleta so tokrat nastopili v mešani zasedbi. Pod vodstvom Hermana Antoniča in ob orgelski spremljavi Rosande Kralj-Gantar so podali dvanajst božičnih pesmi, vse iz slovenske kulturne zakladnice.

Za novost na letošnji božični prireditvi pa je poskrbel Otroški zbor Ladjica, ki se je predstavil z božično spevoigro, sestavljeno iz ljudskih pesmi. Šlo je za res pristrčno predstavilo, ki je bila očitno dobro pripravljena. Zasluge za to sta si pridobili pevovodkinji Olga Tavčar in Mirjam Bratina-Pahor. Spored je povezoval Gregor Pertot.

Na sliki (foto Magajna) skupni nastop Fantov izpod Grmade in Dekliškega zbora Devin.

informacije SIP uporabnikom

Družba SIP obvešča, da bodo
jutri, v petek, 29. decembra t. l., komercialni in administrativni uradi odprti občinstvu po normalnem urniku.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio
delle Telecomunicazioni p.a.

SIPP01/8

Draguljarna - urarna
moderna in antična

Gold Emotion

F. Blasi

Trst - Capo di Piazza 2 (Trg Unità)
Tel. 040/64607

Vošči vesele praznike

agrar

S.R.L.

IMPORT - EXPORT
ZASTOPSTVA

TRST

Ul. Valdirivo 19
Tel. (040) 631900, 631846
Telex 460195

Prvega januarja na pobudo številnih organizacij

Tradicionalni pohod za mir za rušenje zidov med ljudmi

Tudi letos bodo na prvi dan novega leta priredili v Trstu tradicionalni pohod za mir, ki ga že pet let prireajo raznolike politične, sindikalne, družbene in kulturne organizacije, ki zastopajo različna politična prepričanja in svetovne nazore, a ki se na vsak prvi dan v letu srečajo, da bi izrazile svojo željo po miru in po sožitju. Za letošnji novoletni pohod so pobudniki skovali novo geslo, v katerem odmevajo nedavni dogodki v Vzhodni Evropi, in sicer »Zrušimo vse zidove«. Rušenju berlinskega zidu - simbola zoperstavljanja in ločevanja narodov - je po mnenju prirediteljev botrovala želja po miru in mednarodnem sodelovanju. »Ljudje,« piše v letaku, »so stopili na cesto in so na nenasilen način zahtevali svobodo, možnost sodelovanja pri upravljanju skupnega življenja in človeško dostojanstvo. Vendar,« ugotavljajo pobudniki pohoda, »obstajajo še mnogi drugi zidovi, ki jih je potrebno zrušiti.«

Ti zidovi so trdno zakoreninjeni tudi v našem mestu: zid brezbriznosti, ki onemogoča obubožanim množicam tretjega sveta, da bi uživale bogastvo razvitih držav; zid tako imenovanih dobromislečih, ki želijo izrinuti iz družbe najšibkejša družbene sektorje; zid rasizma, ki priznava delavcem iz držav, ki niso članice ES, samo pravico, da so izkoriščani; nenazadnje pa zid nacionalizma, ki v našem mestu oživlja anahronistično in brezperspektivno sovražstvo med Italijani in Slovenci.

»Tudi te zidove je treba podreti,« pravijo pobudniki pohoda, »samo solidarnost med narodi in dejansko prijateljstvo med ljudmi različnih jezikov in kultur ter spoštovanje narave lahko nudijo človeštvu srečno bodočnost.«

Pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo - kot rečeno - predstavniki zelo različnih organizacij, in sicer Tarcisio Barbo, Luciano Benini, Willer Bordon, Darko Bratina, Silvio Bruni, Miloš Budin, Franco Codiga, Sergio Coloni, Nico Costa, Claudio Cumani, don Mario Del

Ben, Teodoro Fanlo y Cortez, Livio Feletti, Paolo Ghersina, Margherita Hack, Marjan Jevnikar, Dušan Košuta, Perla Lusa, Silvano Magnelli, Giuliano Mauri, Vincenzo Menon, Andrea Moro, Dino Nodari, Klavdij Palčić, Livio Pesante, Maurizio Pessato, Franco Purini, Giorgio Rossetti, don Armando Scafa, Stelio Spadaro, Stojan Spetič, Dario Tassar, Roberto Treu, Dušan Udovič in don Mario Vatta, postavlja vsedržavnim in krajevnim organom celo vrsto zahtev. Od italijanskega parlamenta zahteva zakon za zaščito manjšine, ki naj v spoštovanju republiške ustave in v duhu ovrednotenja spoznavanja in prijateljstva prizna Slovencem njihove pravice. Od ministrstva za zunanje zadeve zahteva, naj spodbudi mednarodno politiko sodelovanja in naj finančno podpre vse ustanove, ki niso neposredno odvisne od njega in ki delujejo v državah tretjega sveta. Od deželneega sveta zahteva zakon za zdravstveno pomoč in skrbstvene storitve za delavce in študente, ki niso iz držav ES. Od italijanske vlade in deželnega odbora pa zahteva, naj aktivno podpreta italijansko manjšino v Jugoslaviji.

V tem duhu so prireditelji izbrali tudi govornike. Po sprevedu, ki bo krenil prvega januarja 1990 ob 16. uri s Trga Unità, bodo na Trgu Ponterosso govorili ravnatelj škofijske Caritas don Mario Del Ben, slovenska časnica Barbara Gruden in iranski študent Ali Reza Zarei.

Pohod so doslej podprli ACLI, ANPI, CGIL, Krožek Don Milani, Krožek Che Guevara, Univerzitetni odbor za mir, Kolektiv fakultete za fiziko, Skupnost San Martino al Campo, Evangelistična in valdeška cerkev, Pokrajinska koordinacija oporečnikov vesti, KPI, Slovenska skupnost, Mladinska sekcija SSk, Slovenski klub, SKGZ, Mladinski odbor SKGZ, deželna svetovalska skupina Zelene liste, skupina MIR, Občina Dolina, Škofijska komisija za pastoralno teologijo družbe in dela, Krožek Istria in Deželni inštitut Gramsci.

Po fašistični mazaški akciji

Solidarnost italijanskih profesorjev z zavodom Zois

V zvezi z vandalskim napadom na slovensko višjo srednjo šolo Žiga Zois je skupina članov Pokrajinskega šolskega sveta podpisala posebno resolucijo, ki jo je poslala ravnatelju šole, uredništvu časopisa Piccolo in našem dnevniku. O vsebini izjave, ki so jo podpisali v osebno imenu, ker o tekstu zaradi internih pravil Sveta niso mogli razpravljati na zadnji seji, so se dogovorili na zasedanju, ki je bilo 20. decembra. Vsekakor bodo o resoluciji, katere besedilo objavljamo v celoti, razpravljali naslednjič.

Podpisani svetovalci Pokrajinskega šolskega sveta na zasedanju 20. decembra 1989,

seznanjeni s prostaško žalitvijo, ki so jo v prejšnjih dneh preko napisov po zidovih povzročili slovenskemu zavodu Žiga Zois neznani neobarbari, ki pa jih ideološko lahko pripišemo tisti nekulturi, ki je Trstu povzročila že veliko politične in moralne škode;

izrekajo solidarnost napadeni šoli in v splošnem slovenski šolski skupnosti z upanjem, da bi se predvsem v mladih generacijah okrepila kultura, ki sloni na sožitju in na medsebojnem etničnem, jezikovnem in kulturnem spoštovanju na ozemlju, se pravi v Julijski krajini, ki bi moralo v vidu Evrope v letu '92 in odločilnih novosti, ki se porajajo v vzhodnoevropskih državah, postati območje srečanj in koristnega sodelovanja v perspektivi splošne varnosti in miru;

pozivajo vse šolnike, ki poučujejo na italijanskih in slovenskih šolah raznih stopenj in usmeritev, da s pobudami, ki jih bodo presodili za najprimernejše in v skladu z vzgojno nalogo šole, prispevajo k utrditvi demokratičnih in kulturnih vrednot Ustave med tržaškimi študenti.

Elisea Marassi, Giuseppe Carrada, Renzo Grigolon, Claudio Vardabasso, Giuliana Basili, Daniela Palma, Gianfranco Comel, Silvia Cassano, Evi Battagelli, Aurora Zanardi, Angela Ancona, Roberto Calacione, Bruno Pizzamei, Liliana Mendola, Andrea Spaccini, Giovanni Forni.

Opozorilo tržaških črpalkarjev

Ob koncu leta težave z bencinskimi boni

Za tržaške avtomobiliste se obetajo ob koncu leta težave z nabavo bencina. Zadnji dan leta namreč zapade veljavnost bonov za bencin po neobdavnosti ceni in zato se predvideva naval na črpalke, ki pa bodo le težko kos predvidenemu večjemu povpraševanju. Povsem jasno pa je, da bodo skušali Tržačani napolniti rezervoarje pred novim letom, saj bodo bone za prihodnje leto začeli deliti šele v ponedeljek, 8. januarja, tako da bo prvi teden v letu nekako nekrit ter bodo morali tisti, ki bodo ostali »na suhem«, plačati gorivo po normalni, več kot dvakrat višji ceni (razen seveda, če se ne bo obnovil nekdanji običaj tankanja čez mejo, kjer bencin kljub raznim podražitvam stane še vedno le malenkost več kot tukašnji neobdavnosti).

Dejstvo pa je, da so črpalkarji že zdaj v težavah. Že včeraj zjutraj je bilo na večini črpalk v središču mesta videti opozorila, da so ostali brez bencina. Danes bodo seveda spet napolnili rezervoarje, ki pa so večinoma majhni, tako da ni težko predvideti, da bo bencin kmalu pošel. Računati je tudi treba, da je zadnji dan leta nedelja, ko je večina črpalk zaprtih, poleg tega pa že dan prej, v soboto, niso predvidene nove pošiljke goriva. Zato črpalkarji pozivajo Tržačane, naj ne čakajo na zadnji dan, da bi izkoristili letošnje bone, če se hočejo izogniti ne samo dolgem čakanju v vrsti, ampak tudi možnosti, da ostanejo brez bencina.

Kot rečeno, bodo bone za leto 1990 začeli deliti v ponedeljek, 8. januarja, interesi pa jih bodo lahko dvignili po istem postopku, ki je veljal doslej, do petka, 2. februarja. Kot je znano, bodo podjetjem delili bone na sedežu Avtomobilskega kluba ACL, zasebnikom pa v občinskih izpostavah (za prebivalce tržaške občine) in na županstvih okoliških občin.

Pomembna novost leta 1990 je, da bodo uporabnikom takoj dodelili bone za vse leto (predvidoma okrog 700 litrov), ne pa v dveh obrokih kot doslej. Prav zato bo pomembno, da vsak interesent dvigne svoje bone najkasneje do 2. februarja, saj bo sicer vse leto brez njih. Urnike izpostav in občinskih uradov, kjer bodo delili bone, bo Trgovinska zbornica objavila kasneje.

Medtem pa je odbor Trgovinske zbornice na svoji zadnji seji sklenil, kam z boni, ki jih upravičenci niso dvignili. Kot je znano, so jih nekaj že

razdelili nekaterim specifičnim kategorijam, druge pa bodo namenili tistim, ki bodo zamenjali avtomobil po 31. decembru letos. Kot znano, zapade prav 31. t. m. rok za prijavo novega avtomobila. Kdor ga bo kupil po tem datumu, bo z novim sklepom Trgovinske zbornice imel možnost, da dobi vsaj del bonov, ne da bi mu bilo treba čakati do naslednjega leta, kot se je dogajalo doslej.

Dežela odobrila drugi prispevek za uresničitev sinhrotrona

Dežela Furlanija-Julijska krajina je odobrila drugi finančni prispevek v znesku pet milijard lir za realizacijo svetlobnega sinhrotrona v okviru tržaškega Centra za znanstvene in tehnološke raziskave. Na predlog odbornika za finance Rinaldija je namreč deželni odbor sklenil, da bo preko finančne družbe Friulia še pred iztekom leta podpisal nove delnice družbe Sincrotrone Trieste, in to v okviru predvidenega povišanja njene glavnice s 17 na 30 milijard.

S tem posegom - je podčrtal Rinaldi - Dežela nadaljuje izvajanje zakona št. 24/88, ki je bil sprejet prav glede na znanstveni pomen sinhrotrona in razvojnih možnosti, ki jih le-ta ponuja. Zakon kot znano predvideva, da bo Dežela FJK prispevala za sinhrotron v štirih letih skupaj 30 milijard lir.

Odslej bo torej Friulia udeležena pri glavnici družbe za sinhrotron z 10 milijardami ali 32 odstotki, medtem ko bo Center za raziskave ohranil 51-odstotno večino. Preostali del glavnice pripada družbama SPI in Eniricerche. Sedaj je torej nujno čimprej določiti razpoložljive terene - je zaključil Rinaldi - da bi tako omogočili začetek del in nadoknadili zamude.

Neljube posledice stavke v bankah

Bodo ljudje ostali za konec leta brez decembrske plače, pokojnine in »trajajste«? Sindikati bančnih uslužbencev, ki so včeraj spet za tri dni prekrizali roke v okviru vrste razčlenjenih stavk, ki so jih oklicali že 11. decembra in ki naj bi trajale do 5. januarja 1990, so predvčerajšnjim rekli, da ne. Obvezali so se, da bodo tista okenca, skozi katera izplačujejo plače in pokojnine, redno ali skoraj redno in skoraj povsod odprta, v resnici pa je bilo včeraj prav malo takšnih primerov, zato se upokojeenci in delovni ljudje upravičeno sprašujejo, kako bo danes in jutri. Do sinoči je brezhibno in pri vseh denarnih zavodih delovala samo služba bancomat, pa se glede te je vprašljivo, koliko časa še; kaj, ko bi zmanjkalo bankovcev, ali bodo kljub stavki lahko zajamčili strankam svežo gotovino?

Stavko gre pripisati, kakor je znano, okoliščini, da bančnim nameščencem še zmerom niso obnovili delovne pogodbe, ki je že zdavnaj zapadla. Minister za delo Donat Cattin je že takoj po oklicu stavk izrecno dopustil možnost prisilnega vpoklica stavekajočih v službo, ko ljudje ne bi mogli dobiti plač in pokojnin. Vso zadevo, pravijo, spremljajo prefekti, tako tudi tržaški. Pripominjajo pa tudi, da mlajši prefekti bolj malo verjeten in da bodo prefekti kvečjemu odredili odgoditev zapadlostnih rokov o vplačilu menic in drugih efektov.

Pogajanja za novo delovno pogodbo bančnih uradnikov bi se morala spet začeti prihodnji mesec. Toda že zdaj se slišijo glasovi, da bodo sindikalni predstavniki oklicali nove stavke, če bodo delodajalci ostali pri dosedanem odklonilnem stališču. Ob vsem tem bi nemara kazalo, da se vprašanja konkretno lotita tudi združenji Assicredito in ABI, kajti tu gre tudi za problem, kdo je pravzaprav v prvi vrsti kriv zdajšnjih križev in težav, ki jih imajo koristniki bančnih storitev.

Neposredna informacija o položaju v Romuniji Nadaljujejo se solidarnostne akcije za pomoč

»V Romuniji je treba sedaj ponovno zgraditi vse od začetka. Ceausescu je namreč s svojo dolgoletno tiranijo dejansko uničil vse najbolj življenjske romunske gospodarske in kulturne dejavnosti, uničil je tudi najbolj zakoreninjeno družbeno tkivo. Nova vlada, ki izhaja iz Fronte za narodno obrambo, si mora torej dejansko "izmisliti" popolnoma novo državo.« S temi besedami je sinoči zaključil svoje srečanje s tržaškim tiskom najvidnejši predstavnik romunske opozicije v Italiji, pesnik in umetnostni zgodovinar Grigore Arbore Popescu, ki že dve leti živi v izgnanstvu v Italiji. V Trst ga je povabil Italijansko-romunski odbor za solidarnost, katerega je prav po njegovi zaslugi uradno priznala tudi nova romunska vlada.

Popescu, ki se že več let bori za uveljavitev demokracije v Romuniji (svoje predloge za demokratizacijo države je poslal tudi na nedavni kongres komunistične partije Romunije), je sinoči spregovoril s strastjo in navdušenjem - na kolenih je držal romunsko zastavo, seveda brez rdeče zvezde - o vseh velikih problemih, ki jih bo morala rešiti nova revolucionarna vlada. Svet narodne fronte mora namreč v pričakovanju aprilskih volitev nuditi novi Romuniji najosnovnejše organe in instrumente za demokracijo in pravno državo. Fronta po njegovem mnenju trenutno ni močno ideološko obarvana. Šele v prihodnjih mesecih bo mogoče ugotoviti, kako se bo razvilo politično obzorje, čeprav je že sedaj jasno, da bo zelo težko ponovno oživeti neko

novo komunistično partijo (v teh dneh so ustaničili že dve stranki, in sicer krščansko in narodno stranko kmetov in liberalno stranko).

Popescu je nato zmerno, a negativno ocenil previdno zadržanje tujih držav do dogodkov v Romuniji in obžaloval, da ponekod še zaupajo predstavnikom Ceausescove oblasti (tudi v Trstu uživa organizacija Decebal, ki združuje tudi »prijatelje« starega režima, še vedno podporo krajevnih uprav). Pohvalil pa je predvsem prostovoljce, ki so se v zadnjem tednu žrtvovali za njegov narod, in zaželel, da bi Italija in druge države v bodočnosti stvarno prispevale h gospodarski rekonstrukciji Romunije. Nazadnje je še obžaloval dejstvo, da so Ceausescuju sodili (in ga obsodili) takoj, namesto da bi skušali razkrinkati vse njegove pristaše (njegova usmrtnitev je bila po Popescujevem mnenju vsekakor neizogibna) in izrazil upanje, da bo mogoče odkriti zgodovinsko resnico.

»Norot, na zdravje!« je na koncu nazdravil srečnejšemu novemu letu.

Medtem pa so imeli dogodki v Romuniji neobičajne posledice tudi za obmejne organe in za nekatere italijanske tvrdke, ki uvažajo živila iz te države. Na mejnem prehodu pri Fernetičih se je namreč že pred nekaj dnevi ustavila manjša kolona romunskih tovornjakov, ki je odpotovala iz Romunije 21. decembra, in sicer dan pred padcem Ceausescovega režima. Tovornjaki, ki prevažajo 60 ton svinj-

skega mesa, namenjenega neki rimski tvrdki, pa verjetno ne bodo nikoli pripotovali v Rim. Ko so romunski šoferji tovornjakov prispeli na italijansko-jugoslovansko mejo in izvedeli, da so skoraj povsod v državi prevzeli oblast odbori Fronte za narodno rešitev, so namreč sklenili, da ne bodo nadaljevali svoje poti v Rim, ampak da se bodo raje vrnili v domovino, kjer je pomanjkanje živil kljub tuji pomoči še vedno zelo dramatično. Svojo odločitev so utemeljili tudi z dejstvom, da je nova vlada prepovedala izvoz romunskih živilskih proizvodov, ki so v tem trenutku tako dragoceni za to državo. Reakcija predstavnikov rimske tvrdke pa je bila kljub temu zelo ostra, češ da je pogodbo za nakup mesa sklenila še preden je Ceausescov režim padel. Romunski šoferji so bili kljub temu zelo odločni in so od obmejnih organov zahtevali izdajo dokumentov za svojo vrnitev v domovino.

Ob nabirki Rdečega križa in Italijansko-romunskega odbora za solidarnost je Radio Općine organiziral pri mejnem prehodu na Fernetičih še tretje središče za zbiranje zdravil, oblačil in živil. Nabrani material bodo odpeljali romunski šoferji, ki se vračajo v domovino s praznimi tovornjaki.

Na Rdečem križu pa zbirajo prispevke od 9. ure do 12.30 in od 15.30 do 20. ure, medtem ko se bo Italijansko-romunski odbor za solidarnost danes preselil v nov urad, ki mu ga je ponudila Občina Trst. Slogov bodo člani odbora sporočili danes. (bg)

Ravnatelj muzejev iz vse dežele FJK za dokončno ureditev Muzeja Revoltella

»Neskončna zgodba« Mestnega muzeja Revoltella in protestni odstop njegovega dolgoletnega ravnatelja Giulia Montenera sta izzvala ogorčenje tudi pri drugih ravnateljih umetnostnih muzejev v naši deželi. Po pozivu, ki ga je številna skupina tržaških in goriških intelektualcev, umetnikov in družbeno-političnih delavcev naslovila na Občino Trst, smo prejeli še pismo oziroma poziv ravnateljev muzejev v deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Pokrajinski ravnatelj Urada za varstvo kulturnih dobrin Massimo Bonelli, Maria Chiara Cadore, Paola Casadio in Beatrice Colloredo Toppani, ravnateljica Arheološkega muzeja v Ogleju Franca Maselli Scotti, kustos pordenonskega Mestnega muzeja Richieri Gilberto Ganzer, kustos videmskih Mestnih muzejev Maurizio Buora, knjižničarka videmskih Mestnih muzejev Cristina Donazzolo, kustos Furlanskega

muzeja za ljudsko umetnost Tiziana Ribezzi in kustos Galerije moderne umetnosti v Vidmu Isabella Reale izrekajo prof. Monteneru solidarnost in podpirajo njegovo odločitev, da protesno zapusti svoje delovno mesto. Muzej Revoltella je tudi po njegovem mnenju prestižna ustanova, ki je izrednega pomena za vso deželo. Na žalost - ugotavljajo podpisniki - pa izkazujejo pristojni krajevni upravitelji vse premalo pozornosti do takih ustanov, ki bi morale prispevati h kulturni rasti vse skupnosti, in ne priznavajo niti strokovnosti ljudi, ki so v teh ustanovah zaposleni.

Podpisniki na koncu pozivajo tržaške upravitelje, naj dokončno uredijo Muzej Revoltella in naj uresničijo načrte, ki jih je izdelal profesor Montenero, tako da bodo prebivalci naše dežele končno imeli možnost spoznati dragocene umetnine, ki jih ta muzej hrani.

Tržaški šolniki obiskali Ljubljano

Te dni se je v Trstu končal izpopolnjevalni seminar za ravnatelje tržaških nižjih in višjih srednjih šol, ki je potekal na temi »Vzganjanje k sožitju: pravice prebivalcev in zaščita manjšin« in »Obvezna šola in jezikovne manjšine v krajevni stvarnosti«. Na povabilo podpredsednika republiškega sveta za šolstvo SR Slovenije Čehovina se je po zaključku seminarja skupina ravnateljev, med katerimi je bil tudi član vsedržavnega šolskega sveta in ki jih je vodil deželni šolski skrbnik dr. Ottaviano Corbi, podala na obisk najpomembnejših kulturnih ustanov v Ljubljano. Dr. Corbi je imel najprej neformalni razgovor s podpredsednikom Čehovinom, nato pa je sledilo delovno kosilo, med katerim so sogovorniki med drugim poudarili pomen sodelovanja na kulturnem področju in še zlasti med šolskimi ustanovami. Posebej so tudi podčrtali dragocenost vloge, ki jo lahko pri tem sodelovanju odigravata slovenska manjšina v Italiji in italijanska v Jugoslaviji in ki bo še pridobila na pomenu v perspektivi bodoče Evrope narodov.

Ob zaključku obiska sta obe strani izrazili željo po poglobitvi stikov, ki bi omogočili primerjanje obeh šolskih sistemov in plodno izmenjavo izkušenj na tem področju.

■ Danes bo izredni občni zbor delničarjev zavarovalnice Lloyd Adriatico, ki jo nadzoruje družba Swiss Re. Na skupščini bodo odobrili povišanje glavnice s 40 na 61 milijard lir z emisijo navadnih delnic, ki jih bodo podpisniki začeli koristiti 1. januarja 1990. S tako nabranimi sredstvi in v skladu z razvojnimi načrti bo zavarovalnica občutno povečala svoj delokrog.

Umrl je Mario Pečar

Pogreb bo jutri, 29. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v Dolino.

Žalostno vest sporočata Egidio in Erika.

Trst, 28. decembra 1989

(Pogrebno podjetje Zimolo)

V torek zvečer na Proseku

Lep zaključni koncert domače godbe na pihala

Godba na pihala s Proseka in Kontovela, ki jo vodi Aljoša Starc, je v torek zvečer priredila v Kulturnem domu na Proseku tradicionalni koncert ob koncu leta. Lepo izvedeni spored je številno občinstvo sprejelo z navdušenimi aplavzi.

(Foto Magajna)

Uspela prireditel v Boljuncu

Kot smo že včeraj poročali, je bila v torek zvečer v Boljuncu, po tradicionalnem "lučanju", uspela kulturna prireditev v gledališču Prešeren. Nastopili so člani dramskega odseka domačega KD Prešeren, Veseli godci in tamburaški orkester, kot izreden gost pa Mix Orchestra. S torkove prireditve objavljamo danes sliko našega fotoreporterja Maria Magajne.

Jutri v Kulturnem domu družabnost upokojencev, invalidov in aktivistov

Postala je že skoraj tradicija, da je ob koncu leta novoletna družabnost za starejšo generacijo, ki jo prirejajo Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja, Zveza vojni invalidov in Društvo slovenskih upokojencev. Tako bo tudi jutri ob 17. uri v Kulturnem domu v Ul. Petronio veselo srečanje ob koncu leta, da se izrečejo lepe želje za dober začetek novega leta. Veseli zvoki in pesem bodo tudi letos privlačili vse, ki so se v preteklosti srečevali ob takih in drugačnih priložnostih.

Sredi decembra pa je Društvo slovenskih upokojencev priredilo glasbeno-literarni popoldan za svoje člane. Ob spremljavi klavirja, ob katerem je bil Andrej Pegan, in violine Oskarja Kjandra, je altistka Marta Valetič zapela šest pesmi in sicer: Rdeči safan, Počiva jezero v tihoti, Planinska roža, Ciganska romanca, Želja in Kozak. Vmes je Stane Raztresen recitiral pesmi Verka, Nevina Birse, Srečka Kosovela, Alojza Gradnika, Mateja Bora in Andreja Budala. Za vesel zaključek je zazvenela harmonika z domačo Lepo Nežo in partizansko koračnico. Številna publika, ki je sledila izvajanjem, je z aplavzom nagradila nastopajoče.

Ob lepi pesmi in besedi preživeti popoldan prepodi otožne misli in trenutno povede v svet idealov, da se lažje prenaša ne vedno vedra stvarnost življenja.

Celo verski simbol lahko moti fašistične skrajneže

Fašistične mazače moti vse, kar je slovenskega. Nič čudnega torej, da so se pred kratkim znesli, kot smo že poročali, celo nad verski simbol, nad kapelico Matere božje na križišču v Repnu. Bolj čudno - in nerazumljivo - je, da pristojne oblasti ne morejo zatreti tega nečednega delovanja, ki je naperjeno proti sožitju med Italijani in Slovenci. Čudno tudi zaradi tega, ker so skrajneži tudi v tem primeru pustili svoj podpis, kot vidimo na gornji sliki, ki nam jo je posredovala Občina Repentabor.

Ustanovili sklad v spomin na prof. Josipa Tavčarja

Ob nenadni in prerani smrti profesorja Josipa Tavčarja so se njegovi bivši kolegi s Trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois zamislili, kako bi na najprimernejši način počastili spomin tega tako priljubljenega šolnika. Sklenili so ustanoviti poseben denarni sklad z namenom, da bi vsako leto nagradili dijaka Trgovskega tehničnega zavoda Ž. Zois, ki bi se odlikoval v poznavanju slovenskega jezika in književnosti. Na tak način želijo poudariti pomen pokojnega profesorja Tavčarja na pedagoškem in literarnem področju. Obračajo se na vse njegove prijatelje, ki bi želeli povečati višino sklada s svojimi prispevki, da jih nakažejo na tekoči račun: 01-5740/10 pri Tržaški kreditni banki ali jih izročijo uredništvu Primorskega dnevnika.

Pol milijarde lir za razvoj kamnarskih dejavnosti v FJK

Deželna uprava je v preteklih dneh sprejela sklep, s katerim je na predlog odbornika za industrijo Ferruccio Sara namenila 550 milijonov lir kot konkreten prispevek za sektor marmorja oziroma kraškega kamna in drugih ornamentalnih kamnin v deželi. Sredstva bodo namenjena predvsem za nove raziskovalne posege in za preureditev nekaterih kamnolomov na Krasu in drugod po deželi. Prispevke bo tako prejelo enajst podjetij, med katerimi so tudi tista, ki upravljajo kamnolome v devinsko-nabrežinski in repentabrski občini.

Koncert v sesljskem domu Brata Stuparich

V okviru božičnih pobud, ki se odvijajo v domu za ostarele Brata Stuparich v Sesljanu, bo danes ob 19.30 na sporedu koncert nabrežinske godbe na pihala. Vstop je prost.

Silvestrovanje za goste doma za ostarele bo v nedeljo, 31. decembra, v sodelovanju s krožkom Vivere insieme iz Naselja sv. Mavra.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja PETRA JOVANOVIČA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KORENŠKER.

V muzeju Sartorio je do 21. januarja 1990 na ogled razstava o ruskih baletih Diaghileva. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o čarobnih svetilkah.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je do 6. januarja 1990 odprta razstava izbranih del tržaških likovnikov.

V foyerju Kulturnega doma v Trstu je odprta razstava ob 120-LETNICI SLOVENSKEGA ŠPORTA NA TRŽAŠKEM. Ogledate si jo lahko v jutranjih urah ter na prireditvah v Kulturnem domu.

V galeriji Al Bastione - Ul. F. Venezian 15 - je do 5. januarja na ogled razstava slikarja G. BARISONA.

V galeriji Barbačan je na ogled razstava KRAS IN BOŽIČ '89 v organizaciji Krožka za kulturo Il Carso.

V galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - je do 15. januarja na ogled razstava G. Craglietta ob 100-letnici rojstva.

V tržaški občinski galeriji - Trg Unità - je na ogled do 4. januarja 1990 razstava slikarke Marie Anne LOTESTO.

Danes slavi svoj 70. rojstni dan

PAVEL MALALAN

Še na mnoga leta mu iz srca želijo vsi njegovi

razne prireditve

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu, Združenje aktivistov in invalidov NOB na Tržaškem vabijo na TRADICIONALNO NOVOLETNO DRUŽABNOST, ki bo jutri, 29. t. m., ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio 4. Nastopili bodo: ŽPZ Ivan Grbec iz Škedenja pod vodstvom Bože Hrvatič, Vanka in Tonca ter Neva Kranjec s svojo harmoniko. Vstop samo z vabili, ki so na razpolago na sedežu organizacij.

Člani fotokrožka Trst 80 se bodo danes, 28. t. m., ob 20. uri poslovili od starega leta s PREDVAJANJEM RAZNIH DIAPOZITIVOV v dvorani KD Rovte - Kolonkovec v Ul. Monte Sernio 27. Vabljeni!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

MARIJ ČUK

Lepo je v naši domovini biti

Danes, 28. t. m., ob 20.30 v dvorani »A. Sirk« v KRIŽU

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

V sredo, 3. januarja 1990, ob 20. uri (red F) bo na sporedu baletna predstava R. Scedrino IL CAVALLINO GOBBO. Vstopnice so na razpolago od 2. januarja dalje pri blagajni gledališča.

V ponedeljek, 8. januarja, ob 20. uri posebna baletna predstava SCHIZZI IS-TRIANI, ki ga predstavlja gledališče I. Zajc z Reke. Vstopnice so na razpolago od 3. januarja dalje pri blagajni gledališča.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 15. januarja 1990, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVARTET FAURÉ.

Verdi
Nocoj ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi bo v sklopu BOŽIČNIH KONCERTOV, ki jih prireja tržaška pokrajina v sodelovanju s Krožkom za kulturo in umetnost, nastopila skupina TRIO ITALIANO.

Sv. Just
Cappella Civica priredi danes, 28. t. m., ob 20. uri v katedrali Sv. Justa tradicionalni BOŽIČNI KONCERT. Dirigent Marco Sofianopulo. Na sporedu Viozzijeve, Haendlove, Smareglieve, Radolejeve, Sofianopulove in Poulenlove skladbe. Vstop prost.

šolske vesti

Urad SSŠ je zaprt do 4. januarja 1990; potem pa bo deloval po sledečem urniku: ob torkih in četrkih od 11. do 12. ure ter ob sredo in petkih od 16. do 17. ure.

razna obvestila

Zadruga Lonjer-Katinara vabi na otvoritev prenovljenih društvenih prostorov, ki bo danes, 28. t. m., ob 19. uri.

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 Sono affari di famiglia, i. Sean Connery, Dustin Hoffman.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Ghostbusters II., i. Dan Aykroyd, Bill Murray, Harold Ramis, Sigourney Weaver.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.45, 21.45 Oliver & Company, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 15.10, 22.15 The Abyss, r. James Cameron.

NAZIONALE II - 15.20, 22.10 Ho vinto la lotteria di Capodanno, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 15.15, 22.00 Le ragazze della terra sono facili, kom.

NAZIONALE IV - 15.50, 22.15 Il bambino e il poliziotto, i. Carlo Verdone.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 15.30, 22.10 Alla ricerca della valle incantata, risanka.

EDEN - 15.30, 22.00 Voglie carnali di una signora per bene, porn. □□

CAPITOL - 15.30, 22.00 L'attimo fuggente, r. Peter Weir, i. Robin Williams.

LUMIERE - 15.30, 22.00 Batman, i. Jack Nicholson, Michael Keaton, Kim Basinger.

ALCIONE - 16.30, 22.00 Non guardarmi, non ti sento, kom., i. Gene Wilder, Richard Pryor.

RADIO - 15.30, 21.30 Frustrazione, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

prispevki

V počastitev spomina prof. Josipa Tavčarja darujejo kolegi DTTZ Žiga Zois 350.000 lir za Sklad Josipa Tavčarja.

V spomin na očeta učiteljice Novele darujejo učenci 4. razreda o. š. F. Milčinski 22.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Netke Žerjal vd. Strajn darujeta družini Dobrigna in Stefančič 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Borštu.

menjalnica

22. 12. 1989

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1281,250	1270.—	Japonski jen	8,915	8,600
Nemška marka	747,100	743.—	Švicarski frank	825.—	823.—
Francoski frank	218,780	216.—	Avstrijski šiling	106,300	105,300
Holandski florint	663,210	657.—	Norveška krona	192,200	190.—
Belgijski frank	35,625	35.—	Švedska krona	205,500	203.—
Funt šterling	2079,700	2050.—	Portugalski eskudo	8,465	8.—
Irski šterling	1974,500	1945.—	Španska peseta	11,597	11,300
Danska króna	192,510	188.—	Avstralski dolar	1016.—	970.—
Grška dragma	8,099	7,600	Jugoslov. dinar	—	0,009
Kanadski dolar	1109.—	1080.—	ECU	1516,500	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Lino Banfi voditelj predsanremskega varieteja

Redar med popevkami

Voditelji in funkcionarji RAI so se nemalo razburjali, ko je Fininvest prva ponudila gledalcem »obnovo« starih sanremskih festivalov, kar je načrtovala RAI za konec januarja, oziroma za tri tedne neposredno pred festivalom. Res je, da je Fininvest vezala nekatere izvajalce z ekskluzivnimi pogodbami, kar je državni mreži znatno otežilo izbiro sodelavcev, čeprav bo lahko izkoriščala svoj bogati arhiv. Izkazalo pa se je tudi, da se je oddaja z Mikom Bongiorno *C'era una volta il festival* prelevila v neobičajno reklamo za sorodno oddajo RAI, ki se bo začela 27. januarja. Oddajo bo vodil Lino Banfi, ki ni doživel izrednega uspeha v nanizanki *Il vigile urbano* (na sliki je z ženskimi protagonistkami niza), kar ga pa preveč ni zbegalo. Glede nove oddaje je postavil nekaj zahtev: ni želel, denimo, da bi bila oddaja vezana na kako letorijo, obenem si je izbral tudi vrsto uglednih sodelavcev, med katerimi izstopa Renzo Arbore. V resnici bo Banfi gostitelj, pravi protagonisti pa naj bi bili voditelji posameznih festivalov: Baudo, Loretta Goggi, Claudio Cecchetto, Paolo Villaggio, Beppe Grillo. Potrudil se bo, pravi, da bo prepričal tudi veterana italijanskih voditeljev - Mika Bongiorina.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Otroško zimsko zdravje

Zimski čas nam torej za otroke ne prinaša le veselja na snegu, toplega pričakovanja božiča in spokojnosti narave, če smo še ohranili občutek zanjo, pač pa tudi skrbi v zvezi z zdravjem. Koliko mamic zaskrbljeno zmajuje z glavo, kadar so njihovi otroci predvsem v prvem letu otroškega vrtca vseskozi pomalem bolni. Enkrat jih daje prehlad, drugič otroške bolezni. Če že ni grlo so ušesa, kašelj, gripa...

Kako pomagati, da bo otrok preživel zimo čimbolj zdrav?

Z zdravniki vemo, kako je: v zadnjih dvajsetih letih so se naučili zamenjati organe, marsikaj ozdraviti z računalniško pomočjo brez operacije, še vedno pa ne znajo preprečiti ali ozdraviti prehlada. Pa tudi zelo težko prihajajo na dom, čeprav se morda mali bolnik kuha v vročini, ki ne bo tako hitro minila...

Včasih taka »banalna« bolezen lahko nosi za seboj resne posledice. Odkar so pred 36 leti odkrili viralne infekcije, so identificirali kar 115 »nosnih« virusov. Ti pa so povzročitelji le polovice prehladov. Za ostalo polovico je krivih kakih 200 drugih identificiranih virusov. Seveda si občasno delijo krivdo z bakterijami. Ameriški raziskovalci so v zadnjem času ugotovili mehanizem, po katerem virusi povzročitelji prehladov stopajo v celice nosne sluznice. To pa še vedno ne pomeni ozdravljenja: prav gotovo bo minilo še nekaj let, preden bodo izdelali učinkovito zdravilo proti prehladnim boleznim.

Medtem pa lahko marsikaj storimo, kakor smo izvedeli že v prejšnji rubriki.

Predvsem so lahko pomagala pri lajšanju neprijetnih učinkov prehlada naravna sredstva.

Kako se pravzaprav manjši otrok najlaže nalezje prehladnih bolezni že takoj, ko je prehlajen eden od družinskih članov? Posebej se rado to zgodi tam, kjer družina živi v majhnem stanovanju, kajti virusi ne okužujejo le s pomočjo kašlja in kihanja, pač pa tudi skozi samo dihanje.

Zato bo najbolje, če se prehlajeni član družine izogne otroški sobi tako na daleč, kot je v stanovanju mogoče. Prav koristno pa je, če se pri hranjenju dojenčkov poslužimo gaze, ki si jo postavimo čez usta, in če si, ko smo prehlajeni in imamo opravka z otroki, zelo pogosto umivamo roke.

Pomembno je tudi, da otroka utrdimo pred prehladom. Utrjeni otroci zbolijo za tretjino manjkrat za infekcijami kot razvajeni otroci.

Otroke utrdimo predvsem tako, da jim dovolimo igranje na prostem v vsakem vremenu: edina izjema nastane ob pojavu inverzije, ko se v kotlinah zadržuje megla, nasičena s smogom. Kurjavo moramo v nočnih urah v otroški spalnici pogasiti ali vsaj znižati, saj je pomembno, da imamo ponoči vsaj štiri stopinje manj kot podnevi. Zato ne bi bilo napačno, ko bi si za otroško spalnico omislili termometer. Kajti tudi ni primerno, da bi se temperatura znižala ponoči pod 12 stopinj. Prav tako važno pa je, da je v zraku dovolj vlage.

Utrjevanje otrok, ki so starejši od treh let, lahko dosežemo tudi z dnevnim krajšim prhanjem izmenično z vročo in hladno vodo, ki mu sledi kratka masaža s brisačo.

Prav tako učinkovita je izmenjava toplega notranjega in mrzlega zunanjega zraka. Zato je važno, da greste s svojim otrokom večkrat dnevno na sveži zrak.

Bolj iskane oblike utrjevanja so še tedenski obisk savne, kar je lahko primerno za otroke nad tretjim ali četrtnim letom starosti.

Osnovno pravilo pa je: oblecite svojega otroka za eno majico manj, kakor mislite, da bi bilo potrebno. Navadno so otroci preveč oblečeni, zato se potijo in se prehladijo prej kakor njihovi manj oblečeni vrstniki.

Edino pomembno je, da so dobro zavarovane roke, noge, ledvični del in ušesa. Tako bo tudi zima lahko imela za vas in za vaše otroke svoje posebne čare.

Letos zadnja številka revije H Incontri

Izšla je zadnja letošnja številka dvomesečnika *H Incontri*, ki ga videmski Konzorcij za zdravstveno in psihopedagoško skrbstvo (CAMPP) tiska za informacijo o prizadetosti in prizadetih. Predsednik organizacije dr. Elvino Grion v uvodnem članku piše o središčih za trajno vzgojo in usposabljanje, ki jih vodi CAMPP.

Sledijo podrobni opisi teh središč: naveden je kraj središča, opis nastanka, diagnoza varovancev, profil oseb-

ja, organizacija in vsakdanje delo, cilji in bodoči načrti. Takih središč v organizaciji ustanove CAMPP je v Furlaniji dvanajst.

Središča se ukvarjajo s približno dvesto štiridesetimi prizadetimi mladostniki in mladimi odraslimi. Za vse varovance je na razpolago 84 članov osebja v različnih funkcijah: vzgojni, terapevtski, pomožni itd. Na vsakega člana osebja pridejo torej približno

nekaj manj kot tri prizadete osebe. Posebej zanimivi so opisi organizacije takih središč, prostorov, v katerih so nastala, in dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo.

Poseben poudarek je na povezavi z vsakdanjo resničnostjo brez lažnih predsodkov. Predvsem so povezani s solo in versko skupnostjo, pomembna in neobhodna pa je tudi soudeležba Skupnosti staršev in Odbora za soudeležbo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo (vodita Eugenia Monti in Claudio Lippi)
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik
14.00 Rubrika: Fantastico Bis
14.10 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet - Velikonočni otok
15.00 Primissima
15.30 Italijanske kronike
16.00 Mladinska oddaja: Big
18.00 Kratke vesti
18.05 Nanizanki: Padri in prestito, 18.45 Santa Barbara
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Nanizanka: Il vigile urbano - Suona che ti passa
21.30 Film: Luci della ribalta (dram., ZDA 1952, r.-i. Charlie Chaplin, Claire Bloom), vmes (22.45) dnevnik
24.00 Nočni dnevnik
0.10 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2
7.00 Otroški variete: Pata-trac, nato risanke
8.30 Nadaljevanka: Capitol
9.30 Renesančna Italija
10.00 Variete: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.00 Nadaljevanka: Quando si ama
14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa
15.50 Nanizanka: Simpatiche canaglie
16.15 Pravlјice ob ognjišču
16.35 TV igra: (Non) Entrate in questa casa
17.00 Kratke vesti
17.05 Tednik: Lepa Italija
17.30 Videocomic, nato športne vesti
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Rubrika: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Film: Legend (fant., VB 1985, r. Ridley Scott, i. Tom Cruise)
22.20 Dnevnik - nocoj
22.30 Aktualno: Mode 1990
23.25 Dnevnik in horoskop
23.55 Film: Assassino di fiducia (kom., VB 1957, r. R. Day, i. A. Sim)

RAI 3
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Il mantello vivente, Vita degli animali, Il bel mangiare, Regioni allo specchio
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Telestoria
15.30 Turnir v biljardu
16.30 Black and Blue
17.00 BlobCartoon
17.15 Nanizanki: I mostri - Lo smeraldo Fregosi, 17.45 Vita da strega - La poetessa di Samanta
18.10 Dokumentarna oddaja: Geo
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato
20.30 Aktualnosti: Samarcanda, vmes (22.30) dnevnik
23.00 Variete: Fuori orario - Cose (mai) viste
23.50 Filmske novosti
24.00 Dnevnik - v kiosku
0.15 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

TV Ljubljana 1
10.00 Video strani
10.10 Mozaik. Varstvo kulturnih spomenikov (2. del), 10.50 Prednovoletni mozaik, 11.00 Stare ure, 11.10 Kakovost med zmožnostmi in hoteljem (zadnji del)
11.35 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Zarišče
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik (pon.)
17.30 Pet božičnih (poje skupina Ave)
17.50 Spored za otroke in mlade: Najlepše pravljice sveta - Jaguarjevi diamantri, 18.20 Ciciban, dober dan - Mali čarovnik in snežinke
18.40 Dokumentarna oddaja: Skrivnostni svet (3. del)
19.05 Risanke in TV Okno
19.15 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Domovina (E. Reitz, r. Edgar Reitz, 9. del)
22.30 Dnevnik in vreme
22.55 Komedijska na slovenskem odru: Županova Micka (A. T. Linhart)

TV Koper
13.00 Rally Pariz-Dakar
13.30 TVD Novice
13.40 Nogomet - argentinsko prvenstvo
15.30 TVD Novice
15.40 Nočni boks (pon.)
16.30 Košarka NBA
18.15 Wrestling
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Rally Pariz-Dakar (povzetki)
20.20 Rubrika: Pillole
20.30 Dokumentarec: Campo base
22.00 TVD Novice
22.10 Rubrika: Mon-gol-fiera
23.30 Športna oddaja: Nočni boks
1.15 Dokumentarec: Campo base (pon.)

TV Ljubljana 2
18.00 Studio Ljubljana
19.00 Izobraževalna oddaja: Postmoderna
19.30 Dnevnik in Premor
20.00 Zarišče
20.30 Plesni film: Mlakar
20.50 Tednik
21.40 Oči kritike
22.10 Prislusnimo tišini

CANALE 5
8.30 Film: Un pugno di polvere (dram., ZDA 1958, r. Philip Dunne, i. Gary Cooper, Diane Varsi)
10.25 Božič v kinu
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualna oddaja: Agenzia matrimoniale (vodi Marta Flavi)
15.30 Film: Il piccolo colonnello (kom., ZDA 1935, r. David Butler, i. Shirley Temple, Lionel Barrymore)
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.35 Kviz: Telemike
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.10 Božič v kinu
1.15 Nanizanki: Hollywood Beat, 2.15 Cover Up

RETE 4
8.30 Nanizanka: Il Virginiare - Due amici per la pelle
10.00 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.50 Aspettando domani, 11.20 Così gira il mondo
12.10 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 15.40 Tutto Dallas, 17.00 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti
19.30 Nanizanka: Mai dire sì - Gelosia professionale
20.30 Film: Jivaro (pust., ZDA 1954, r. E. Ludwig, i. Fernando Lamas, Rhonda Fleming)
22.25 Dokumentarec: Hollywood, Hollywood
22.55 Film: Jivaro (pust., ZDA 1954, r. E. Ludwig, i. Fernando Lamas, Rhonda Fleming)
0.50 Nanizanki: Nero Wolfe - Appuntamento con la morte, 1.50 Toma - Il ragazzo di Karem

ITALIA 1
7.00 Nanizanka: L'uomo di Singapore
8.00 Otroška oddaja
9.45 Film: Il trionfo di Tarzan (pust., ZDA 1943, r. William Thiele)
11.30 Nan.: Happy Days
12.05 Nan.: Nata libera, 13.00 Wonder Woman
14.00 Aktualno: Ottanta non più ottanta
14.45 DeeJay Television
15.40 Nanizanka: Batman
16.00 Otroška oddaja
18.00 Film: I figli del deserto (kom., ZDA 1934, r. W. Seiter, i. Stan Laurel, Oliver Hardy)
19.30 Nan.: Genitori in blue jeans, 20.00 Cristina
20.30 Film: Star Trek III - Alla ricerca di Spock (fant., ZDA 1984, r. Leonard Nimoy, i. William Shatner)
22.30 Nan.: Casa Keaton
23.00 Dirka Pariz-Dakar
23.35 Film: Scusi, dov'è il West? (kom., ZDA 1978, r. Robert Aldrich, i. Gene Wilder)
1.50 Nanizanke: Tutti per uno, 2.20 Signor presidente, 2.50 Duetto

ODEON
12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Variete: Sugar
15.00 Film: Cercasi moglie disperatamente (kom., ZDA 1986, r. Larry Just)
17.00 Film: Piccolo campione (kom., ZDA 1978, r. H. Levin, i. Vera Miles)
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Variete: Sportacus
20.35 Film: Il tassinaro (kom., It. 1983, r.-i. Alberto Sordi, 1. del)
22.30 Variete: Sportacus
23.00 Film: 12 rintocchi di terrore (srh., ZDA 1984, r. Emmett Altton, i. Roz Kelly, Kip Niven)

TMC
9.30 Nadaljevanka: Adamo contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 Risanke film: Le avventure di Mark Twain
13.30 Vesti in sport
14.30 Glasba: Clip clip
15.00 Risanke, nato nanizanka Roxana Banana
16.45 TV film: Florence Nightingale (biog., ZDA 1985, r. Daryl Duke, i. Jaclyn Smith)

19.15 Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: La guerra esilarante del soldato Frapper (kom., ZDA 1975, r. Ted Post, i. Elliot Gould)
22.15 Šport: Snežni planet
22.50 Vesti in šport
24.00 Film: Qualcosa che vale (dram., ZDA 1957, r. Richard Brooks, i. Rock Hudson)

TELEFRIULI
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
12.30 Medicinska rubrika
13.00 Dnevnik
13.30 Nanizanka: Custer
15.00 Music Box
17.15 Nad.: La ragazza dell'addio, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Rubrika o zdravstvu
20.30 Nad.: Marco Polo (r. Giuliano Montaldo)
22.00 Nanizanki: Il grande teatro del West, 23.00 Orson Welles
23.30 Dnevnik in News

TELE4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Pot v svet; 8.40 Revival; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Južnoameriška folklor; 9.40 Slovenska ljudska in umetna poezija; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Zvočne kulise; 12.00 Pomembni dogodki našega stoletja; 12.20 Melodije; 12.40 Naši zbori; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.30 Radio danes; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Govorimo angleško; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Melodije; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Big Band RTV Ljubljana; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z instrumentalnimi ansambli; 20.00 Domače pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni noktur; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Crno na belom; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi - glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.45 Edig Galetti; 15.00 Srečanja; Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.00 Proza; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Podjetje HIT uspešno posluje Letos 28,5 milijona dolarjev

V Novi Gorici sta na tradicionalnem pogovoru z novinarji ob koncu leta, predstavnika podjetja Hoteli, Igralnica, Turizem, Danilo Kovačič in Dušan Luin, predstavila letošnje poslovanje in prihodnje razvojne cilje omenjene velike organizacije v gostinsko-turističnem gospodarstvu.

HIT je tudi v letu 1989 izredno dobro in uspešno posloval in je po dohodku v svoji dejavnosti na enem od prvih mest v Sloveniji in seveda v novogoriški občini. Podjetje pospešuje kakovostno in celovito ponudbo zlasti na območju obmejne Nove Gorice, svojo strategijo za izkoriščanje in ovrednotenje možnosti zaradi obmejne lege z Italijo in zahodno Evropo pa poskuša uveljavljati tudi v Sloveniji. Skupni promet HIT-a bo letos dosegel 28,5 milijonov ameriških dolarjev, kar je za 46 odstotkov več od realizacije dosežene v lanskem letu. Od svojega prometa, ki ga v največji meri dosega v igralnici, bo podjetje v tem letu plačalo približno 3,5 milijona dolarjev davka.

V podjetju je zdaj zaposlenih okoli 600 gostinskih, turističnih in drugih delavcev oziroma strokovnjakov za razna področja, ki so tudi dobro plačani. Gospodarijo preudarno, skrbno in odgovorno, sta časnikarjem zagotavljala Kovačič in Luin, saj so v letu 1989 vložili okoli 5 milijonov dolarjev v nadaljnjo povečanje in posodobitev igralnice v hotelu "Park" v Novi Gorici, za modernizacijo tamkajšnje restavracije in v nekatere druge naložbe, ki so pomembne za raven, kakovost in obseg gostinstva in turizma na Goriškem.

V prihodnje bo HIT izvajal nove naloge, v okviru usmeritve po kateri bi v Novi Gorici postopno razvili gostinsko in turistično gospodarstvo do takšne stopnje, da bi v omenjenih dejavnostih oziroma panogah lahko zaposlili tisoč novih delavcev, ki bi ustvarili 100 milijonov dolarjev prometa letno. Najprej bodo v prostorih nekdanjega nočnega bara v hotelu "Park" v Novi Gorici na površini 500 kvadratnih metrov uredili novo manjšo igralnico za zahtevnejše goste oziroma igralce na srečo. HIT nadalje sodeluje v okviru mešanega slovensko-italijanskega podjetja pri urejanju sodobne restavracije na gradu Dobrovo v Brdih. Sov-

laga v novo igralnico v Kranjski gori, prizadeva pa si zlasti za razvoj zdravstvenih in zobozdravstvenih dejavnosti, namenjenih gostom in turistom. Omenjene dejavnosti bi razvili v prostorih Delta središča (v veliki zgradbi sredi Nove Gorice), kjer sicer sedaj deluje šola za računalništvo. Pri pripravah za razvoj in oblikovanje tako imenovanega zdravstvenega turizma HIT tesno sodeluje z goriško bolnišnico v Sempetru in z Zdravstvenim domom v Novi Gorici.

Na pogovoru o poslovanju, ciljih in usmeritvi podjetja HIT v Novi Gorici smo dobili vtis, kot da ta organizacija nima nobenih težav ali stisk, ki so tako značilne za druga okolja v obdobju sedanje slovenske in jugoslovanske krize. Kot zanimivost naj omenimo, da bo podjetje gmotno pomagalo tudi pri usposabljanju nadarjenih posameznikov za razna področja znanosti in umetnosti. To ne bodo kadri,

ki bi se morda vsi zaposlili v HIT-u, vendar gre za prispevek za nadaljno materialno in duhovno rast obmejnega prostora na Goriškem. Za omenjeno izobraževanje znastvenikov in umetnikov z raznih področij, bo HIT razpisal 90 štipendij in zanje namenil od 50 do 100 tisoč dolarjev letno. Interesenti bodo lahko prihajali tudi iz sosednjega obmejnega prostora, torej tudi iz slovenskih občin, v Italiji.

Marjan Drobež

Habilitacijski izpit

Šolsko skrbništvo obvešča, da je na oglasni deski izpostavljena odredba Deželnega šolskega nadzornika glede razpisa habilitacijskega izpita za poučevanje na slovenskih višjih srednjih šolah. Rok za predložitev prošnje zapade 20. januarja 1990.

Nadaljuje se cikel Gorica Kinema

Drevi vrtijo angleški film »Bila je odsotna« P. Halla

Drevi ob 20.30 bo v Kulturnem domu, v okviru ciklusa Gorica Kinema, angleški film "Bila je odsotna", režiserja Petra Halla. V glavnih vlogah nastopata Peggy Ashcroft in Geraldine James, film pa so prvič predstavili na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah, kjer je prejel pokal Volpi, ki ga podeljujejo za najboljšo žensko vlogo.

Film pripoveduje o starejši teti, ki jo bogati sorodniki sprejmejo na dom. Lillian, tako je namreč ime stari, je preživela 60 let v umobolnici, saj so jo v to ustanovo zaprli že kot mladenko, zaradi njenega nekoliko spornega obnašanja. Upravitelji sklenejo bolnišnico zapreti, zato mora vsak bolnik poskrbeti za svoje nadaljnje bivališče. Staro teto sprejme na svoj dom bogati pranečak Hugh. Ta živi z ženo Harriet v veliki in udobni vili, kjer se stara teta prav lepo znajde. Harriet, ki pričakuje otroka in se čuti nekoliko vezana v vlogi bodoče matere, je naj-

prej nekoliko nezaupljiva do novega gosta. S časom pa spozna pravi značaj stare tete, ki prikaže vso svojo originalnost in trdoživo značajnost ob vsakem koraku. Med ženskama se utrdi prijateljska in skupaj načrtujeta in uresničita marsikaj, med drugim lastno ugrabitev. Le na ta način skušata doseči osebno svobodo.

Režiser Peter Hall v filmu zbudljivo prikazuje življenje angleškega meščanstva, ki je vsepreveč monotono in dolgočasno. To mu je res dobro uspelo. Seveda je k uspehu odločno pripomogla izredna igralka Peggy Ashcroft, ki je za to vlogo prejela nagrado na letošnjem festivalu v Benetkah.

Filmski cikel Gorica Kinema '90 se bo nadaljeval 4. januarja, ko bodo vrteli film Giannija Amelia "Fantje iz Ulice Panisperna".

Obvestilo ACI

Avtomobilisti, ki so med letom prodali, oziroma vzeli iz prometa avtomobile, imajo samo še danes in jutri čas, da uredijo formalnosti v zvezi z izbrisanjem vozila iz javnega avtomobilskega registra, sicer bodo morali plačati ustrezni davek tudi za leto 1990. Tako sporoča Avtomobilski klub in javlja, da bodo prijave sprejemali še danes v podružničnih uradih v Krmini in Gračeju ter izjemoma tudi jutri do 11. ure samo v uradu v Gorici.

Avtomobilisti naj prinesejo s sabo registrski tablici in knjižico, oziroma overovljeno izjavo v slučaju če so tablice izgubili.

prispevki

V spomin na Jožefo Ferletič vd. Gerget darujejo svojci 50 tisoč lir za pevski zbor Jezero.

V spomin na Antona Tomsiča daruje Viljem Fajt z družino 50 tisoč lir za športno društvo Sovodnje.

Namesto cvetja na grob stricu Antonu daruje Dana z družino 100 tisoč lir za kulturno društvo Sovodnje; v isti namen darujeta Radimir Fajt z družino 50 tisoč lir in Aleksandra Batišič 25 tisoč lir.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Doberdolu bo zaradi urejanja in katalogiranja zaprta od danes do 30. t. m.

Knjižnica Damir Feigel v Gorici bo zaprta do 3. januarja 1990.

V Javnem večnamenskem socialnem centru v Ulici Baiaumonti bo danes ob 18. uri predaval prof. Francesco Antonini o Primožu Trubarju in začetku slovenskega slovstva. Predavanje organizira kulturni krožek Umanità.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.30 »Bila je odsotna«. Režija Peter Hall.

CORSO 18.00-22.00 »Willy Signori, e vengo da lontano«.

VERDI 18.00-22.00 »Ritorno al futuro II«.

VITTORIA 17.00-22.00 »Oliver & C«. Risanika.

Tržič

COMUNALE 21.00 »Boheme«. Operna predstava.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Signora taxi notte«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

pogrebi

Danes ob 11. uri Miranda Sellan, iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

Športno društvo Juventina izreka Giorgiu Tavcarju iskreno sožalje ob smrti none.

Športno združenje Dom izreka globoko sožalje svoji vaditeljici Tanji Sokol ob izgubi očeta Jožefa.

Dobra priprava gojencev Glasbene matic Praznični nastop v Gorici

Gripa, ki v tem času razsaja tudi v naših krajih, je zdesetkala vrste gojencev šole Glasbene matic iz Gorice, ki so se pripravljali na božično produkcijo. Dobra polovica nastopajočih otrok je namreč zaradi boleznih manjkala na glasbeni prireditvi, ki je bila v mali dvorani goriškega Kulturnega doma, prejšnji petek.

Kljub okrnjenemu sporedu, zaradi višje sile pač, pa je popoldanska glasbena prireditev, na kateri so se zbrali starši in prijatelji nastopajočih lepo uspela. Na produkciji so nastopili gojenci goriške šole Glasbene matic in podružnic. Izvajanje skladb je bilo na kakovostno zadovoljivi stopnji, kar je dokaz, da pri Glasbeni matici prav temu kriteriju posvečajo največ pozornosti. Nastopi gojencev bodo spet ob zaključku semestra, oziroma ob zaključku šolskega leta.

Med petkovim nastopom v Kulturnem domu v Gorici. (Foto Pavšič)

Nadškofovo zdravstveno stanje se je v torek zvečer poslabšalo

Zdravstveno stanje goriškega nadškofa Antonia Vitaleja Bommarca, ki je zbolel za malarijo in ki je na zdravljenju v goriški splošni bolnišnici, se je v torek zvečer nenadoma poslabšalo. Pacient je, kakor izhaja iz poročila tiskovnega urada nadškofije, na oddelku za intenzivno nego, ker so nastopile težave z dihanjem.

Zdravstveno stanje pacienta se je poslabšalo precej nepričakovano, potem ko so bili prejšnje dni že vidni znaki rahlega izboljšanja in je nadškof na božič celo bral mašo.

Zdravniška ekipa zaenkrat ne namerava izdajati nobenih sporočil o zdravstvenem stanju pacienta, ali vsaj dokler ne bo dovolj zanesljivih znakov izboljšanja.

Tiskovni urad škofije priporoča vernikom v vseh župnijah, naj molijo za ozdravitev bolnega predstojnika.

Solidarnost

"Goričani so se tudi tokrat takoj odzvali na poziv Rdečega križa za zbiranje pomoči Romuniji. Denarne prispevke je do sled poslalo lepo število občanov, ki so prinesli tudi oblačila, zdravila in drug material ter izrazili pripravljenost, da nudijo tudi druge oblike pomoči. Nasploš so Goričani dokazali veliko mero razumevanja za trpljenje ljudi v Romuniji." Tako je včeraj na naše vprašanje odgovoril predsednik pokrajinskega odbora Rdečega križa, Alberto Tomat.

microsys

Ul. Rabatta 18 - Gorica
Tel. (0481) 33093

Urniki: od ponedeljka do petka
9.00 - 12.30 in 15.00 - 19.00

ZASTOPNIŠTVO IN SERVIS RAČUNALNIKOV

ASEM - AMSTRAD - NEC

Vošči vesele praznike

0481-387333
NEPOSREDNA ZVEZA
PRESTI AUTO

S klicem na to številko boš
dobil katerokoli pojasnilo
v zvezi s posojili PRESTIAUTO

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

A.W.S. GORICA

primorski
dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA

LETO

1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase** in **čestitke**.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine — Trg sv. Frančiška 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute — ul. C. Cosulich 117 — tel. 711315.

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155
AGENCIJE

GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424

KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303

RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380

DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Izsledki nedavnega zgodovinskega srečanja

Seminar »Trst v vojni: 1940-1945«

V povojnem obdobju je italijansko zgodovinopisje proučilo politično ozdaje vojnega časa v Italiji. Osvetlilo je notranjo in zunanjo politiko fašističnega režima, zaveznitvo med Hitlerjem in Mussolinijem, delovanje antifašističnega gibanja, partizanstvo in drugo. Določeno pozornost je posvetilo tudi gospodarski politiki in spremembam na tem področju, povsem neraziskani pa so ostali življenjski pogoji in zlasti vsakdanost, ki so jo doživljali ljudje med drugo svetovno vojno. Udeleženci nedavnega tržaškega seminarja »Trst v vojni: 1940-45«, ki sta ga priredila Deželni inštitut za zgodovino odpornišstva in pokrajinska uprava, so soglašali, da je primerno osvetliti, ob političnem in vojaškem aspektu dogajanja, tudi spremembe v miselnosti in v vedenju, ki jih je vojna povzročila. Preveriti je treba namreč hipotezo, da je vojna vihra odločilno spremenila življenje tudi vseh tistih, ki se je niso neposredno udeležili.

Giovanni de Luna je menil, da se je med vojno razmerje med mestom in podeželjem bistveno spremenilo. Meščani so zapuščali svoja udobna bivališča ter se zatekali na podeželje, kjer so lažje preživeli. Marsikatera meščanska in dobrostoječa družina je preživela po zaslugi služinčadi, ki se je brez vsakršnih buržujskih predsodkov obnašala tako kot je pač zahteval čas. V Turinu, kot je ugotavljala Adriana Castagnoli, je med vojno močno upadel naseljitveni tok, plodnost je doživela velik padec, narasli so splavi in otroška umrljivost. Važen doprinos pri raziskovanju sprememb v družinskem oklopu, a tudi odnosov takratnega človeka do politike in oblasti so prispevali neposredni intervjuji. Liliana Lanzardo vodi v Turinu raziskovalno skupino, ki s pomočjo ustnih virov proučuje, kako so ženske doživljale vojno in kakšno razmerje se je v tem času vzpostavilo med javnim in zasebnim življenjem. Dosedanje raziskave so pokazale, da intervjuvanci vojna dogajanja tesno povezujejo s svojimi avtobiografijami. Vojna se pravzaprav začena šele takrat, ko jo človek nesporedno doživi.

Laura Capobianco in Guido D'Agostino sta osvetlila metodološke prijeme pri proučevanju medvojne realnosti v Neaplju. Mesto, ki je bilo tarča skoraj vsakodnevnih bombnih napadov, se je postopoma izpraznilo. Ljudje so zpuščali najbolj izpostavljene četrti in živeli v zakloniščih. Tudi pod bombami pa so ostajale družbene in razredne razlike. Nižji sloji so se zatekali v javna zaklonišča, ki so bila natpana in najmanj varna, premožnejši pa v udobna in dobro zavarovana. Neapelj je živel v zelo hudem pomanjkanju, ki ga ni olajšala niti črna borza, ter je z negativnimi čustvi sprejelo tako Nemce kot kasneje Američane. Tako prvi kot drugi so bili namreč dobro oblečeni in preskrbljeni.

O spremembah v tržaškem vsakdanjem življenju med vojno bo v okviru sodelovanja s Pokrajino raziskoval Deželni inštitut za zgodovino odpornišstva. Trst ima nedvomno specifične značilnosti in je razpet med številnimi, tudi etničnimi protislovji, to pa lahko še ni vzrok za različnost v demografskih trendih, vedenjskih modelih in čustvovanju, je poudaril Camillo Daneo. Ob tem ne moremo mimo dejstva, da je v Trstu zlasti med italijanskim meščanstvom fašizem doživel konsenz in da je bil v našem mestu, v primerjavi z drugimi italijanskimi mesti, kolaboracionizem važen pojav.

Vojna je v Trstu postavila svet narobe, spremenila je razmerje med mestom in podeželjem, najprej v gospodarskem, nato tudi v političnem smislu. Sprostila je val terorja in narodnega sovraštva, a vendar ne vemo, do kakšne mere so se protislovenske gonje udeležile širše plasti italijanskega prebivalstva. Silvano Benvenuti je ugotovil, da je bila tovarna za marsikatero delavca zatočišče, najprej pred vpoklicom v vojsko, nato pred rekrutacijo v partizanske vrste. Šele zgoraj omenjena raziskava bo morda ugotovila do kakšne mere je narodna pripadnost določala oziroma vplivala na življenje posameznika in če je dejansko narodnost spremenjala goje preživetja.

MARTA VERGINELLA

Od danes po radijskih valovih Povšetov niz o vojnih grozotah

Uredništvo naše radijske postaje Radio Trst A je uvrstilo v svoj program zanimiv projekt, namenjen vsem tistim, ki jih zanima slovensko pričevanje o doživetjih in prelomih prve svetovne vojne. Kot je znano, je v preteklem letu izšla pri Založništvu tržaškega tiska knjiga »Oblaki so rudeči«, v kateri je Janez Povše opravil izbor poetičnih pričevanj o svetovnem spopadu, ki se je v naših krajih odvijal s še posebno silovitostjo. Radijski projekt se bo odvijal pod drugim naslovom, in sicer »Oj vojna moja, vojna kruta«, da bi podčrtal poseben, radiofonski pristop, kjer zvok govori svojo izpoved, svojo besedo, in v katerem so zvočni zapisi enako zgovorni kot besede.

Tudi v takšni izvebi, ki jo je ravno tako pripravil Janez Povše, so predvsem izpostavljeni trenutki doživljanja in ne trenutki zunanjih dogodkov, trenutki bridkega pa tudi opojnega doživljanja vojne, ki pač presega vsakršno človekovo izkušnjo in ji velja pristopiti intimno, notranje, z občutkom za uničenje upanja in sanj, po drugi strani pa tudi z veseljem do izlivov upanja in prepričanja v moč življenja, ki končno mora zmagati - če ne drugače vsaj s koncem uničenja in smrti.

Prvi petnajstminutni »prikaz« ali izsek bo na sporedu v četrtek, 28. decembra, ob 9.40 nakar se bodo razvrstila ostala nadaljevanja - skupno 14 - vsak naslednji teden ob istem dnevu in ob isti uri. Režijsko vodstvo tega zahtevnega in zanimivega projekta je v rokah redaktorice Nataše Sočič, »pričevalci« besede pa so igralci Vladimir Jurc, Maja Blagović in Tone Gogala. Tehnični vodja je Mauro Cumin.

Dvesto let slovenskega teatra

V Mestnem gledališču ljubljanskem bodo drevi proslavili 200-letnico slovenskega gledališča. Pred natančno dvesto leti smo imeli namreč Slovenci na odru prvo komedijo, ki jo je podpisal Anton Tomaž Linhart. Šlo je za Županovo Micko, tokrat pa bo na sceni MGL na vrsti Ta veseli dan ali Matiček se ženi v režiji Zvoneta Šedlbauerja.

Umetniški vodja MGL meni, da prihaja predstava na oder kar dvakrat v pravem trenutku. Prvič zaradi 200-letnice same, drugič pa zato, ker je vedra in evforična, obojega pa smo Slovenci za potrjevanje svoje zavesti v tem trenutku potrebni. Slavnostni govornik pred predstavo (ob 19.30) bo igralec Polde Bibič, še pred tem pa bo v Slovenski filharmoniji (kjer je bila odigrana prva predstava) krajša slovesnost.

V Ljubljani bo predaja makete Narodnega doma

Arhitekturni muzej iz Ljubljane in Cankarjev dom želita »dati še piko na i letošnji razstavi Maks Fabiani - Nove meje v arhitekturi. To bomo storili danes, 28. decembra 1989, ob 13. uri v Sprejemni dvorani Cankarjevega doma z odkritjem makete Slovenskega narodnega doma v Trstu in z njeno svečano izročitvijo v začasno varovanje tržaškimi Slovencem.«

Tako piše v vabilu, ki smo ga prejeli iz Ljubljane. Dodatnih besed skoraj ne bi bilo treba zapisovati, saj je že sporočilo dovolj jasno in kaže na dogodek velikih razsežnosti - vsaj za našo zavest. Narodni dom je bil in je za Slovence v Trstu in Italiji simbol ognja in uničenja, s katerim je skušal fašizem izničiti naš narod, a tudi simbol našega odpora, pokončnosti in neuničljivosti. Današnja predaja makete v Ljubljani bo zato več kot priložnost ob koncu leta, ko si ljudje in ustanove voščijo.

Obenem pa bo današnja slovesnost še eno posmrtno priznanje arhitektu Maksu Fabianiju (na sliki) za njegovo renovacijo arhitekturne misli v tem našem in širšem evropskem prostoru.

»Prispevki« Poldeta Bibiča v Knjižnici MGL

Igralčevi pogledi na gledališče

V knjigi z naslovom »Prispevki«, pod naslovom Izbor člankov in zapisov, je znani gledališki in filmski igralec Polde Bibič zapolnil že 107. zvezek Knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega. V njej je strnil različne članke in zapise približno petnajstletnega razdobja, od sedaj pa tja do 1975. leta, dvoje posegov pa seže kar v 60. leta. Čeprav se mnogokrat misel in analiza obračata v povsem specifične gledališke zakonitosti, zanimive pretežno za poznavalce tovrstne umetnosti prav z »zadnje«, se pravi odrske plati, pa je mnogokrat mogoče srečati osvetlitve, mnenja in tudi zasnove polemičnega odnosa, zanimive širše, kulturno-politično, pri profilu takšnega kova, kot je Polde Bibič, pa moramo reči, da gre pogostoma za takšno obravnavanje kulture v odnosu na družbo in znotraj nje, ki bi ga lahko mirno imenovali - človeški zornik kot.

Zakaj za Bibiča je »predmet igralskega človeka, človekova usoda. Igralec kaže v gledališču človekovo usodo v usodi sveta.« Igralstvo in s tem gledališče sta zaradi tega del umetnosti, ki ima seveda isto nalogo in isto poslanstvo - to poslanstvo pa je izhajajoč iz citirane definicije nedvomno pomembno, redko, izbrano. Z drugimi besedami: malo je človekovih dejavnosti, ki bi v svojem plemenitem delu

zasledovale cilje, ki jih zasleduje (gledališka) umetnost. Po drugi strani pa je tako razumljen smisel igralskega delovanja tako ali drugače tudi moteč faktor v vsakokratni družbi. Ob študiju Primoža Trubarja, ki ga je Polde Bibič interpretiral na televiziji oziroma na filmskem ekranu, je igralec ponovno razpoznal potrditev nekakšnega večnega razkola med umetnikom in družbo, razumnikom svobodnega tipa in politiko, razkola, ki je navadno bolj ali manj neugoden za umetnika oziroma razumnika, kasneje pa se pokaže, da je razkol v bistvu najusodnejše škodoval ravno družbi, ki je svetlo iskro nove poti zavrgla, mnogokrat z nosilcem vred. Nato pa zabredla v napovedano problematiko, izgubila aktualni smerokaz, da bi došli kasneje v mukah, večkrat tudi v krvi, našla nova obzorja in pri tem navadno ovrednotila ustvarjalca, ki je o novi poti govoril pred leti ali tudi pred desetletji in celo stoletji.

Za Bibiča so stvari jasne in zelo lepo ter argumentirano jih zna izgovoriti, ne misleč nase pač pa na vse ostale, na družbo, na smisel, na dobrobit razvoja. »Družba srka svojo življenjsko moč iz svojega duha, iz širine srca in pameti, iz svoje kulture.« Ko si ogleduje paradokse sodobnosti, se kaj hitro prikljice v misel Prešernovo pesem »Elegija svojim rojakom« in klic »Kranjc, ti le dobička iščeš«.

Lipušev Jalov pelin v nemščini

Florjan Lipuš je tako pisateljsko ime, ki vzbuja pozornost. Njegovi romani so odmevni, žgoči in ostrji, predvsem kar zadeva slovenski koroški prostor. So pa tudi izrazito literarni, kar pomeni, da so zanimivi še za druga okolja. Tako je tudi z romanom »Jalov pelin«, ki je bil preveden v nemščino in so ga pred kratkim predstavili v Celovcu. Zahtevno prevajalsko delo je opravil mlajši slovenski koroški pesnik Fabjan Hafner, v nemščini pa zveni naslov »Die Verweigerung der Wehmute«.

Knjiga Janeza Bogataja o obrti na Slovenskem

Domača obrt predstavlja danes celo vrsto delovnih opravil in izdelkov, ki jih ljudje izdelujejo na svojih domovih ali v domačih delavnicah, za lastno porabo ali prodajo. Vse do te novije opredelitve so domačo obrt opredeljevali kot postransko kmetovo dejavnost, kot izdelovanje najrazličnejših predmetov za podeželje. Opredelitev domače obrti je bila povezana z gospodarskimi oblikami našega podeželja. Sčasoma se je pojem domače obrti spremenjal. In če je bila nekoč domača obrt povezana s kmetijsko dejavnostjo, je danes bistveno drugače. Nekatere nekdanje domače obrti so izginile, druge žive samo še toliko, da za njih vemo, tiste, ki delujejo in ki so se prilagodile današnjemu času, pa predstavljajo povsem novo dejavnost. Domača obrt je torej tudi v slovenski zgodovini, zlasti v gospodarstvu, odigrala svojevrstno vlogo. Od močno pomembne gospodarske panoge se je ta dejavnost deloma skrčila, v nekaterih vejah pa se spet nesluteno razvila. Domača obrt je torej del naše gospodarske zgodovine, pa tudi del naše kulturne dediščine. V času ko staro izginja, deloma pa bistveno spreminja svojo podobo, je pomembno ohraniti vse to našim potomcem. In prikazati domačemu in tujemu svetu kaj imamo, kaj so naši ljudje delali, kaj so ustvarjali in kaj delajo. Res je, da je industrija v marsičem nadomestila dejavnost domače obrti. Toda imamo pa zato tudi primere, ko ta dejavnost živahno, bolj kot kdaj koli, deluje in daje kruh ter zadoščenje mnogim ljudem. Knjiga Janeza Bogataja, ki predava etnologijo na ljubljanski univerzi in ki je pod naslovom **Domače obrti na Slovenskem** izšla pri Državni založbi Slovenije, naj prikaže zgodovino, razvoj in sedanje stanje domače obrti na Slovenskem. Avtor, ki je svoje raziskovanje posvetil proučevanju materialne kulture Slovencev, je avtor številnih razprav. Njegova sedanja knjiga predstavlja povzetek njegovih spoznanj.

Po kratkem uvodu in pojasnjevanju pojma domače obrti, pojma, ki se je v leti nujno spreminjal, prikazuje avtor najprej zgodovinski razvoj domače obrti na Slovenskem. Potem pa se loteva posameznih domačih obrti. V samostojnih poglavjih jih predstavlja kar triindvajset od lončarjev, preko medičarjev, sedlarjev, kolarjev do čipkaric in piparjev. V posebnem poglavju pa obdela še približno toliko drugih, manj razvitih domačih obrti, od glavnikarjev, vrvarjev, pletilcev, barvarjev do pokrivačev slamnatih streh. Pregled sejmov, prikaza obrti v ljudski pesmi zaključuje knjigo.

Janez Bogataj navaja vso uporabljeno literaturo. Prav gotovo je uporabljal tudi bogato gradivo, ki ga je v povojnih letih na svojih terenskih raziskavah zbral Etnografski muzej iz Ljubljane s svojimi sodelavci. Vsi tisti, ki so imeli priliko videti to dejavnost na terenu, vemo, koliko dragocenega gradiva je bilo tedaj zbranega in ohranjenega potomcem. Tako predstavlja Bogatajeva knjiga nek zaključen pregled razvoja in sedanjega stanja slovenske domače obrti. Pri tem avtor ne ostaja samo pri prikazu posameznih obrtnih dejavnosti, temveč podrobno prikazuje tudi izdelke s podrobnimi terminološkimi oznakami, ki so deloma že izginile. Kdo pa npr. še ve (razen izdelovalcev samih), kako se imenujejo posamezni deli kozolca dvojnika, ali kako se imenujejo posamezne vrste glavnikov ali kakšne so oznake za posamezne dele konjskih komatov. V tej ohranitvi izrazoslovja je poleg prikaza razvoja in stanja posameznih obrti, velik pomen te knjige. Pri tem seveda tekst dopolnjuje bogato slikovno gradivo, ki je deloma v barvah, kar vse bistveno bogati knjigo.

Sl. Ru.

Ženski košarkarski turnir Jugoslovanke favoritinje

ANCONA — Danes se bo v Anconi začel mednarodni ženski košarkarski turnir, na katerem bodo nastopile reprezentance Jugoslavije, Italije, Madžarske in ZRN. Favoritinje so Jugoslovanke, ki so na lanski olimpiadi v Seulu presenetljivo, a zasluženost osvojile srebrno kolajno za »nepremagljivo« Sovjetsko zvezo. Jugoslovanske barve bodo branile: Arbutina, Jovanović, Vangelovska, Bajkuša, Lakić, Došić, Nakić, Kvesić, Lelas, Milošević, Bjedov in Mujanović. Tudi Italijanke so se na ta turnir zelo dobro pripravile in računajo, da se bodo dobro upirale Jugoslovankam.

Slednje bodo danes igrale proti Madžarski, jutri se bodo pomerile z Zahodnimi Nemkami, v odločilnem srečanju turnirja pa se bodo spoprijele z domačinkami. Spomniti se namreč moramo, da bodo tokrat nastopile v popolni postavi, kar se ni zgodilo na letošnjem evropskem prvenstvu, na katerem so zasedle »le« četrto mesto.

Disciplinska komisija udarila po Triestini Daneluttiju tri kola

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je spet udarila po Triestini, saj je njenega branilca Daneluttija izključila kar za tri kola. Slednji je bil namreč izključen na zadnji prvenstveni tekmi, ko je Triestina uspešno nastopila v Comu, kjer je presenetljivo premagala domačega drugoligaša. Danelutti je še v prvem polčasu reagiral na nasprotnikov prekršek in si povsem zasluženost prislužil rdeči karton. Danelutti je bil le pred mesecem dni diskvalificiran za dve koli zaradi izključitve med neko prijateljsko (!) tekmo.

V A ligi so bili za eno kolo izključeni: Destro (Ascoli), Ferri (Lecce), Pasculli (Lecce), Pioli (Fiorentina) in Vieri (Sampdoria). V B ligi pa so bili diskvalificirani (poleg Tržačana Daneluttija) še: za dve koli Masi (Ancona), Signorelli (Barletta), De Simone (Messina), Paolino (Cagliari), za eno kolo pa Celestini (Avellino), Da Mommio (Messina), De Vecchi (Reggiana),

Albiero (Padova), Caneo (Cosenza), Cardelli (Messina), Concina (Monza), De Paola (Cagliari), De Patre (Monza), Di Fabio (Messina), Ficarra (Licata), Fonte (Foggia), La Rosa (Licata), Marulla (Cosenza), Perugi (Reggiana) in Škoro (Torino). Redko se zgodi, da je bilo v italijanski B ligi diskvalificiranih toliko igralcev (21). Tržačani pa imajo nezavidljiv rekord največjega skupnega števila kol prepovedi igranja, pa tudi lepo število enajstmetrov, ki so jih dodelili sodniki proti njim. Se bo stanje s prihodom Giacomini radikalo spremeni, kot se je že zgodilo s stanjem na lestvici?

Triestina je bila torej okrnjena pred sobotno domačo prvenstveno tekmo proti Cagliariu, vendar ne smemo pozabiti, da imajo tudi nasprotniki diskvalificirana dva ključna igralca (Paolina in De Paola). Dodali bi, da je bil do 15. januarja še diskvalificiran trener Messine Adriano Buffoni.

naše peterke v mladinskih prvenstvih

DEŽELNI KADETI

KONTOVEL A - INTER 1904 69:76 (32:37)

KONTOVEL: Coloni 1, Bizjak 2, Brišček 13, Godnič 2, Gruđen 15, Kapun 7, Ravbar 10, Turk 15, Vodopivec 4.

TRI TOČKE: Turk 2, Ravbar 1, PON: Coloni (26), Gruđen (37).

V prvem nastopu v tem prvenstvu, ki so ga opravili pred dnevi, so Kontovelci ostali praznih rok. Razlogov za poraz je več, a glavni je bil ta, da so preveč podcenjevali nasprotnika. Igrali so zelo nezbrano, posebno v obrambi, kjer so Interju puščali vse preveč prostora. Lahko rečemo, da je celih 38 minut igral samo nasprotnik. Le v zadnjih minutah so se Kontovelci zbudili in pokazali pravo igro ter skoraj dohтели goste. Žal pa je bilo že prepozno. Skozi vso tekmo sta se izkazala Brišček in Gruđen, na koncu pa se je najbolj postavil v ospredje še Turk. (J. E. G.)

PROPAGANDA - SPITFIRE

BOR - STEFANEL 38:71 (27:27)

BOR: Jagodic 2, Jogan 9 (1:3), Uršič 10 (2:2), Oberdan 1 (1:2), Perkovič 4, Požar 2, Štokelj, Sancin 4, Colja 5 (1:5), Buda, Siega 1 (1:2).

Mlajši borovci tokrat niso ponovili odlične igre iz prejšnjega kola proti ekipi Don Bosca. Tokrat so »plavi« le utegnili slediti gostom do odmora. Do tedaj sta si bili ekipi enakovredni in sta pokazali borbenost, ki je bolj spominjala na višje lige ter sta tudi zaključili prvi del srečanja v povsem izenačenem položaju.

V drugem polčasu je prišlo do popolnega preobrata. Naši so bili neučinkoviti v napadu in praktično že v začetku zgubili glavo. Stefanelovo moštvo je s svoje strani redno polnilo Borov koš, a naši so v tem delu tekme dosegli samo 11 točk. To je bilo seveda premalo, da bi se lahko enakovredno kosali s tako solidno ekipo kot je Stefanel. (U. A.)

naše šesterke v mladinskih prvenstvih

UNDER 18 MOŠKI

DLF - SLOGA 0:3 (0:15, 3:15, 6:15)

SLOGA: Bevilacqua, Čuk, Kralj, Malalan, Maver, Riolo, Rupel, Stoper.

Slogaši so brez težav odpravili tudi to oviro in so po sedmih kolid že vedno nepremagani. Treninje med novoletnimi prazniki pa bodo seveda namenjeni pripravi za ključno tekmo prvenstva, saj se bodo 7. januarja slogaši pomerili z ekipo Inter 1904, srečanje pa bo odločalo o letošnjem pokrajinskem prvaku.

BOR - INTER 1904 0:3 (14:16, 16:17, 4:15)

BOR: Strain, Rizzo, Zaina, Gombač, Stulle, Pavlica, Martinolich in Chert.

Mladi odbojkarji Bora so v mestnem derbiju z Interjem 1904 pokazali najboljšo igro letos. Res je, da so gostje nastopili okrnjeni, a glede na to, da bo končna odločitev za osvojitve pokrajinskega naslova padla v povratnem obračunu med Slogo in Interjem, slednji v srečanju z borovci ni smel izgubiti niza. Kar dvakrat je bil na robu prepada, a se je le rešil. Pomagali pa so mu naši fantje, saj so v prvem nizu vodili celo s 14:8 in izgubili na razliko. V drugem setu je Bor zapravil kar tri set žoge in spet tesno izgubil. V tretjem delu borovci niso bili sposobni prikazati take igre kot v prvih dveh. (G. F.)

UNDER 18 ŽENSKE

SLOGA KOIMPEX - CUS 3:0 (15:5, 15:3, 15:6)

SLOGA KOIMPEX: Bizjak, Daniela in Kristina Bogatec, Ciocchi, Fabrizi, Lupinc, Marucelli, Starc, Škerk, Žbogar.

Tudi tretje povratno kolo je bilo za Slogo Koimpex le gola formalnost, saj so slogašice s svojimi nasprotnicami

obračunale po samih 35 minutah igre. Prvenstva je, kar se prvega mesta tiče, že davno konec, Sloga Koimpex pa mora odigrati še nekaj nezahtevnih tekem, da si tudi matematično zagotovi naslov pokrajinskega prvaka.

UNDER 16 MOŠKI

VBU - SLOGA 3:0 (15:7, 15:8, 15:10)

SLOGA: Andolšek, Čuk, Glavina, Grgič, Kralj, Marc, Maver, Milčič, Mitjot, Radetti, Spetič.

Tudi iz Vidma so se mladi slogaši vrnili praznih rok, saj so bili domačini za naše tehnično a tudi telesno premočan nasprotnik. Moramo poudariti, da je Sloga s prikazano igro tokrat povsem zadovoljila. Igralci iz tekme v tekmo pridobivajo na samozavesti in prepričani smo, da bodo kmalu prišli do prvih tekmovalnih zadoščenj. (Inka)

UNDER 16 ŽENSKE

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - RICREATORI B 0:3 (10:15, 8:15, 4:15)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Bogatec, Černe, Brišček, Bezin, Kralj, Pertot, Grilanc, Semec, Colja.

V prvem nizu so Kontovelke pokazale dober sprejem in dobro so gradile igro, vendar so preveč grešile pri servisu. V drugem setu je bilo pričakovati, da bodo nadaljevale zagrizeno, a so povsem popustile, nasprotnice pa so se izkazale z natančnostjo in umirjenostjo. Naša dekleta so bila vse preveč preveč napeta in negotova, le Briščkova in Černetova sta igrali solidno in zagrizeno, kar pa ni nič pomagalo ostalim, ki se niso uigrale. Nasprotnice so zato zlahka zaključile tekmo v svojo korist ter Kontovelkam zadale že tretji prvenstveni poraz. (Tanja Černe)

obvestila - obvestila

SK DEVIN obvešča, da bo priredil 7., 14., 21. in 28. januarja 1990 smučarske izlete z avtobusom na razna smučišča. Cene: štirje prevozi 55.000 lir, en prevoz 15.000 lir, samo tečaj pa 40.000 lir. Informacije in vpisovanje v večernih urah na št. 200236.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG obvešča, da organizira štiri nedeljske izlete in tečaje, ki jih bodo vodili naši vadiitelji.

Izleti bodo v Sappado v dneh 14., 21. in 28. januarja ter 4. februarja 1990. Vpisovanje in informacije na

sedežu društva v telovadnici v Dolini v dneh 2., 4. in 8. januarja od 19. do 21. ure.

PLAVALNI TEČAJ LIPICA ZŠDI obvešča, da bo plavalni tečaj v Lipici tudi 2. januarja 1990.

SK BRDINA organizira avtobusni izlet v Kranjsko goro ob priliki tekme za svetovni pokal. Izlet bo 6. januarja 1990 z odhodom avtobusa z Opčin ob 6. uri. Vpisovanje na sedežu društva, Proseška 131, še 3. 1. 1990 od 20. do 21. ure.

Januarja v Buenos Airesu Žrebanje za košarkarsko SP

BUENOS AIRES — Žrebanje skupin za svetovno košarkarsko prvenstvo (8. - 19. avgust 1990 v Argentini) bo prihodnjega 24. januarja v Buenos Airesu. Zadnji dve uvrščeni ekipi sta Angola in Egipt, ostali finalisti pa so Portoriko, Brazilija, ZDA, Kanada, Venezuela, Jugoslavija, SZ, Grčija, Italija, Španija, Kitajska, Južna Koreja, Avstralija in Argentina kot organizator. Šestnajsterico finalistov bodo razdelili v 4 skupine, ki bodo prvo fazo odigrale v krajih Cordoba, Rosario, Santa Fe in Villa Ballester.

Tokrat izključen samo King Wilfred

RIM — Disciplinska komisija italijanske košarkarske zveze je tokrat izključila samo enega igralca, in sicer Kinga Wilfreda (Fantoni Videm), ki ne bo mogel odigrati dveh tekem. San Bedenetto pa bo plačal 1.560.000 lir kazni zaradi metanja raznih predmetov in 400.000 lir zaradi metanja petard.

Stokes prestopil k veronskemu Glaxu

VERONA — Greg Stokes (26 let, krilo-pivot, 2,04 m) je včeraj podpisal pogodbo, ki ga do konca sezone veže z veronskim Glaxom. Stokes prihaja iz NBA ekipe Sacramento Kings.

kratke vesti - kratke vesti

Mladinski teniški turnir »Mesta Gorica«

GORICA — Koroška, Lombardija in Toskana so prvi finalisti mednarodnega mladinskega teniškega turnirja »Mesta Gorica«. Včeraj je Lombardija s 5:0 premagala Furlanijo-Juljsko krajino B, Koroška je prav tako s 5:0 odpravila Južno Tirolsko, Toskana pa s 3:2 Slovenijo. Na turnirju, ki poteka na igriščih krožka Aldo Zaccarelli in ki se bo zaključil jutri, je zastopana tudi Ligurija, naša dežela pa ima še eno ekipo.

Priprave jugoslovanskih nogometašev

BEOGRAD — Zvezni selektor jugoslovanske nogometne reprezentance Ivica Osim je na priprave za SP, ki se bodo začele sredi januarja prihodnjega leta v Medulinu in v Poreču, sklical več kot petdeset nogometašev, ki nastopajo le v Jugoslaviji. Z nogometaši, ki nastopajo v tujini, namreč ne more računati, ker so v teku razna prvenstva, jugoslovansko pa bo prekinjeno.

Gullit optimist po zadnjih pregledih

BRUSELJ — Včeraj je belgijski zdravnik Maertens pregledal Milanovega nogometaša Gullita, ki si je pred meseci huje poškodoval koleno in zato že dalj časa ne igra, ter izjavil, da je vsekakor optimist glede njegovega sicer srednjeročnega okrevanja. Tudi sam Gullit je izrazil optimizem, saj računa, da se bo udeležil (morebitno) finalne tekme pokala prvakov in pa seveda svetovnega prvenstva, ki bo v Italiji junija prihodnjega leta.

V okviru praznovanja 20-letnice namiznoteniškega odseka Pri ŠK Kras tudi trije zanimivi turnirji

V okviru praznovanja 20-letnice ustanovitve namiznoteniškega odseka pri ŠK Kras, so pri društvu priredili turnir za osnovne in srednje šole ter turnir za rekreativce. Skupno se je turnirja udeležilo skoraj 90 udeležencev. Odziv je bil še posebno dober med šolsko mladino, ki je nastopila pod imenom kraja šolanja.

ZACETNIKI: (1. in 2. r. osnovne šole): 1. Bojan Simoneta (Salež).

ZACETNICE: 1. Daša Bresciani (Salež), 2. Tjaša Guštin (Prosek), 3. Kristina Stubelj (Slivno).

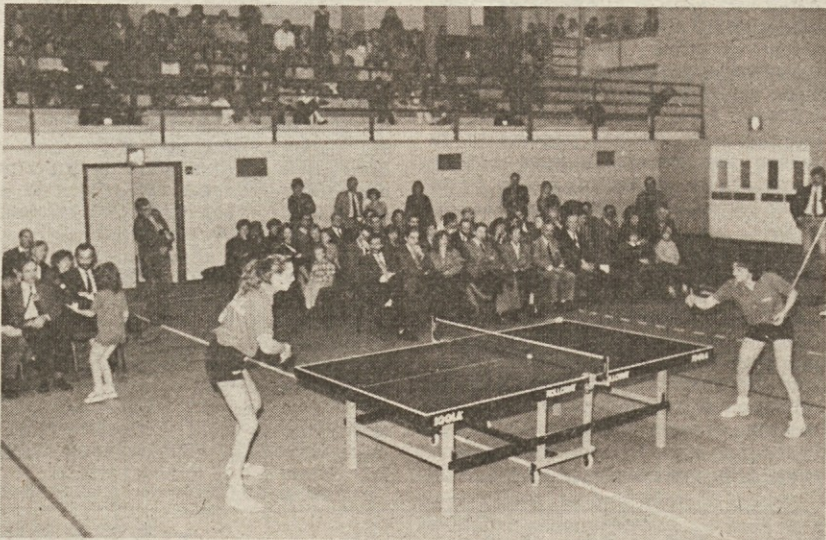
CICIBANKE (3., 4. in 5. r. osnovne šole): 1. Vanja Milič (Zgonik), 2. Katja Milič (Zgonik), 3. Erika Radović (Nabrežina), 4. Nina Milič (Zgonik).

CICIBANI: 1. Miran Simoneta (Zgonik), 2. Peter Santini (Nabrežina), 3. Gorazd Milič (Zgonik), 4. Goran Obad (Zgonik).

PIONIRKE (srednja šola): 1. Monika Radović (Nabrežina), 2. Ana Bersan (Sv. Ivan), 3. Jadranka Cergol (Sv. Ivan), 4. Katja Štoka (Prosek).

PIONIRJI: 1. Aljoša Milič (Prosek), 2. Kristjan Hrovatin (Opčine), 3. Peter Chermaz (Rojan), 4. Dean Jagodic (Rojan).

REKREATIVKE: 1. Damjana Guštin, 2. Monika Mosetti, 3. Silvana Vesnaver, 4. Vlasta Stubelj (vse Kras).

REKREATIVCI: 1. Igor Colja (Kras), 2. Just Fabiani (Kras), 3. Flavio Possega (Bor), 4. Ivan Radović (Kras).

Vsem nagrajencem čestitamo, po-

hvala pa gre tudi organizatorju, ki je tekmovanje brezhibno izvedel. Ostali tekmovalci bodo lahko svoje uvrstitve razbrali s seznamov na šolah. (J. J.)

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Izlet v Marano Lagunare

Izlet v Marano Lagunare konec oktobra je bil, kljub deževnemu vremenu, pravo doživetje. Zanimanje za ponoven obisk te naravoslovno izredno zanimive lagune je še vedno zelo veliko in mnogi bi si radi spet ogledali slikovito pokrajino kanalov in otočkov poraslih s trstjem, v katerem prebiva mnogo vrst ptic in selivcev.

Da bi vsem tistim, ki niso mogli na prejšnja dva izleta konec oktobra, omogočili ogled zanimivosti Marana Lagunare, si je SPDT, ne brez težav, ponovno zagotovilo ladjo kapetana Geremie in prireja zato izlet v nedeljo, 21. januarja prihodnjega leta. Vpisovanje za januarski izlet v Marano Lagunare poteka na ZŠDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad., tel. 767304) nepreklicno do 31. decembra. Pri vpisu je treba vplačati 40 točilo lir. V ceni je vključena vožnja z avtobusom, vožnja z ladjo in kosilo v značilnem lagunškem »casonu«.

Vabilo na Medvedjak

SPDT se ne izneveri svojim običajem. Prvakar je minila izletniška sezona in poseben tričlanski odbor že izdeluje nov program izletov za leto 1990. Program bo pripravljen sredi prihodnjega januarja, vendar velja že sedaj vabilo vsem tistim članom, ki se bodo čutili pri moči in ne bodo predolgo spali po veseljem silvestrovanju, da se 1. januarja, na novega leta dan, udeležijo sprehoda na

Pogled na polno dvorano med nedavnim društvenim večerom SPDT

Medvedjak nad Fernetiči. Sprehod bo ravno pravišnji za prežračevanje po dolgi, veseljaški noči in bo ob vsakem vremenu. Zbirališče »pogumnih« pohodnikov je bo 14. uri pri restavraciji Furlan na Repentabru. Hoje bo za približno eno uro. Izlet vodi Franc Armani, ki priporoča, da udeleženci po možnosti prinesejo s seboj kako pijačo, da bodo skupaj na vrhu Medvedjaka nazdravili novemu letu.

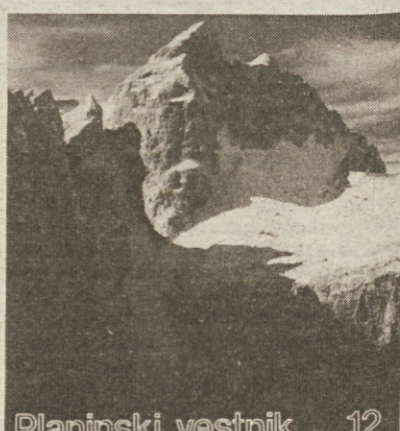
Zadnja letošnja številka Planinskega vestnika

S platnice nas gleda Jalovec fotografiran s Slemenom, uvodni članek, ki ga je napisal direktor vestnika Marjan Raztresen, pa je posvečen drugemu častnemu predsedniku Planinske zveze Slovenije, Vlastu Kopaču. Ob stoletnici slovenske jamarske organizacije so prav slovenski jamarji odkrili 1100 globoko Brezno velike razpoke na kaninskem pogorju, o tem

Predsednik SPDT Lojze Abram nagrajuje članico Tatjano Gregori za uspešno opravljeno Vertikalo SPDT

pa teče beseda v tej reviji, o devetem tačaju za gorske vodnike v Manangu pa piše Bojan Pollak. Seveda Kukucze ni bilo mogoče pozabiti, daljši prispevek pa govori o koči na Vremščici in o argumentih za ali proti njej. O tem problemu se je razvela daljša polemika, ki se še ni povsem utišala. Zanimiv je članek o Kilimandžaru ob stoletnici prvega pristopa na njegov vrh, Matej Šurc pa opisuje potovanje čez Črne gore (Južna Dakota, ZDA).

Planinski vestnik 12

»Prehodil bi svet za en sam nasmeh« Vikija Grošlja

Pred kratkim je pri Cankarjevi založbi izšla že tretja leposlovna knjiga znane slovenskega alpinista Vikija Grošlja z naslovom »Prehodil bi svet za en sam nasmeh«, v kateri opisuje svoje vzpone na najvišje gore vseh elin z izjemo Antarktike. Na Mt. Vinson se še ni povzpел iz finančnih razlogov, saj je Antarktika vsestransko zelo draga. To je v vsakem oziru kvalitetno delo.

Odmevi s torkove prireditve Naš športnik 1989 v Sežani - Odmevi s torkove prireditve Naš športnik 1989 v Sežani

Prireditve uspela, toda... Sežana '89 v slikah

Letošnja prireditve Naš športnik 1989, ki je bila v torek v športni dvorani v Sežani, je za nami. Kako je le-ta uspela, so si mnogi precej deljena. Na dlani pa je, da je že šesta manifestacija Naš športnik spet dokazala, da to pobudo gre ohraniti.

Marsikdo je tudi namignil, da bi veljalo pri tej prireditvi kaj spremeniti, in to glede organizacije same kot tudi glede

izbora najboljših športnikov, predvsem naših. Tudi v torek v Sežani smo slišali kritične pripombe, češ da ni prav, da nagradujemo samo slovenske športnike, ki nastopajo v slovenskih društvih in ne tudi tistih, ki igrajo pri ostalih društvih. Sama prireditve Naš športnik bi bila gotovo odmevnejša in s tem bi tudi nagradili zares »naše najboljše športnike«.

BRANE FATUR (Postojna)

Sledim tej prireditvi od prve, ki je bila v Ajdovščini. Letos pa sem še posebej zadovoljen, saj smo ko Primorske novice od Rokometne zveze Slovenije dobili lepo plaketo kot priznanje o doslednem poročanju. Če se povrnem k prireditvi, naj omenim, da so podobne pobude še kako dobrodošle, saj zblizujejo športnike in športne delavce z obeh strani meje in so tudi lepo priznanje za trud, ki ga vlagajo športnice in športniki. Mislim tudi, da ta prireditve ni bila ena najboljših. V zamejstvu znate to pripraviti veliko bolje. Verjetno zamejci dajo več pozornosti takim prireditvam. Vsekakor je bilo tudi tokrat precej lepo.

PAVEL VIDONI (Nabrežina)

Prireditve je dobro uspela. Glede na to, da je bilo kar precej, in to iz Primorske in zamejstva. Mislim, da je bila tudi končna lestvica tako pri posameznikih kot ekipah, vsaj glede zamejskega športa, povsem pravilna. Pri posameznikih je očitno komisija športnih časnika jev upoštevala uspehe v državnem, evropskem in celo svetovnem merilu. Pri razvrstitvi ekip pa je upoštevala napredovanje v višje lige. Nogometaši Juventine Radenska so v zelo konkurenčnem športu dosegli kar dve zaporedni napredovanji, mlade odbojkarice Bora Friulexport so se uveljavile na državni ravni, mi od Sokola Indules pa smo napredovali iz D v C-2 ligo. Zadovoljni smo z osvojitvijo tretjega mesta. Vsekakor menim, da je bilo bolje, ko so posameznike in ekipe zbirali športni dopisniki Primorskega dnevnika in Radia Trst A kot pa posebna komisija športnih časnika jev obeh medijev. Bolje je bilo torej pred leti.

RAJKO ŠTOLFA (Sežana)

Prireditve mi je bila zelo všeč. Mislim pa, da je bila, vsaj v Sežani, premalo reklamizirana, kajti nasprotno bi se tu v športni dvorani zbralo nedvomno več ljudi. Glede pomena manifestacije naj omenim, da je zelo spodbudno za vsakega športnika, da dobi od družbe priznanje. Ponos je obenem nas vseh, da imamo tako na Primorskem kot v zamejstvu vrhunske športnike, ki se kosajo ne samo na krajevnem, temveč tudi na državnem, evropskem in celo svetovnem merilu. To priznanje je seveda povsem zaslužena nagrada za te športnike, ki vlagajo mnogo truda v svoje delo in tudi spodbuda za mlade rodove, ki v teh prvakih vidijo svoj vzor.

FRANC POLENCIČ (Nova Gorica)

Prireditve, ki letos stopa že v šesto leto, je povsem potrebna in moram reči, da tudi v Sežani smo bili priča zanimivemu programu. Kar zadeva nagradjevanje, pa me preseneča uvrstitev primorskega predvsem za razvrstitve pri ženskah, medtem ko pri moških lestvica bolj odgovarja stvarnosti.

FERRUCCIO MUŽIČ (Štomer)

Letos je prvič, da prisostvujem taki prireditvi in moram reči, da mi je program sežanskih športnih in kulturnih delavcev bil všeč. Ob nagradjevanju in kulturnih točkah pa je bilo lepo videti toliko ljudi, ki so se zbrali v športnem središču. Glede izbire najboljših športnikov menim, da je razporeditev pravilna, čeprav je razumljivo, da je težko docela uskladiti želja vseh. Ob koncu pa bi pomnil še nekaj v zvezi z izbiro zamejskih športnikov.

Mislim, da bi bilo prav, če bi pri ocenjevanju prišli v poštev tudi tisti slovenski športniki, ki tekmujejo v italijanskih društvih.

VOJKO ŽIBERNA (Sežana)

Prvič je, da prisostvujem tej prireditvi in mislim, da je pametno in koristno, da skupno na Primorskem in v zamejstvu izbiramo najboljše športnike in ekipe, oziroma kolektive. Glede na to, da je bilo bolj malo reklame, mislim, da je bil tudi obisk gledalcev še kar soliden, celo nad pričakovanjem. Kulturni program in nagradjevanje sta bila profesionalno izpeljana, tako da je vse potekalo precej v redu.

MAJDA MAKUC-MOZETIČ (Štanderž)

Kot novinec na tej prireditvi, mi je spored odgovorjal, in menim, da tudi številno občinstvo je bilo z njim zadovoljno. O zamejskem najboljšem športniku smo v bistvu že pričakovali, da bo zmagal. Samo Kokorovec, saj je eden med našimi najzaslužnejšimi tekmovalci. Sicer ob tem mislim, da bi bilo potrebno nekaj spremeniti v pravilniku, tako da ne bi iz leta v leto dobili vedno iste zmagovalce, saj verjamem, da je tudi Samo že »naučen« te nagrade. V zvezi s primorskimi športniki pa bi ne vedela povedati kaj več, saj sem o njihovih uspehih brala le v časopisju. Sicer mislim, da tisti, ki so izbirali, dobro poznajo športno stvarnost in ravnanje pravilno.

VLADIMIR BUDIN (Zgonik)

Ta vsakoletna prireditve z nagradjevanjem najboljših športnikov in ekip ter priznanja ZSSDI je zelo pomembna tako za primorski kot za naš šport, saj to prispeva k ustvarjanju skupnega slovenskega prostora tudi na športnem področju. Mislim, da je ta prireditve tudi organizacijsko uspela in na svoj račun so verjetno prišli radijski poslušalci, saj je bil ves program predvsem za radio pametno izbran. Mislim, da je bila tudi izbira glede najboljših športnikov in ekip, vsaj kar se tiče našega športa, povsem pravilna. Sicer ponavljam, da so podobne prireditve predvsem lepa prilika, da se športniki in športni delavci z obeh strani meje srečajo in da skupno proslavijo svoj športni dan s to prireditvijo in nagradjevanjem, ki je za športnike in ekipe pravilno plačilo za ves vložen trud skozi vso leto.

KSENJA PAVLOVIČ (Nova Gorica)

Celotna manifestacija je bila vsekakor v redu, le prostor, mislim, da ni bil primeren. Sicer pa smo mi športniki in smo ter moramo biti vajeni telovadnic in igrišč. Letos sem drugič nagradjena in tako kot leta 1986 sem tudi tokrat osvojila tretje mesto. Po letošnjih rezultatih, ki sem jih dosegla, je bila ta uvrstitev na anketi najboljših športnikov na Primorskem kar prijetno presenečenje. V bodoče si bom seveda prizadevala, da svoje rezultate še izboljšam in da tudi izboljšam svojo uvrstitev na tej anketi.

MARKO ROJEC (Sovodnje)

Če gledamo v celoti, se mi je zdel prireditve pozitivna, čeprav bi kazalo tudi take športne pobude organizirati v kulturnih domovih ali dvoranah, kjer so pogoji boljši. Telovadnica je namreč prevelik prostor, da bi lahko ustvarila tisto »domačnost«, ki je potrebna. O izbiri najboljših športnikov bi imel le eno pripombo. Pri ocenjevanju najboljših zamejskih športnikov bi bilo potrebno upoštevati tudi dosežke tistih naših fanov in deklet, ki tekmujejo v italijanskih klubih.

ZDENKO TRUNKEL (Nova Gorica)

Izbir primorskih športnikov je zaslužen nagradil Andreja Grobiša, kakor tudi namiznoteniško igralko Polono Čehovin. Kar zadeva ekipno konkurenco menim, da Kajakaški klub Soške elektrarne nima konkurence niti v Sloveniji. O prireditvi bi rekel, da je lepo uspela, bilo je prijetno in čas je hitro minil.

SERGIJ TAVČAR (Opčine)

Žal je že tradicija, da morajo take prireditve potekati po določenih kalupih in zato ni tiste sproščenosti, ki bi bila potrebna, ko so taka nagradjevanja za športnike in športne delavce. Sicer pa mislim, da je zelo pozitivno, da se skupno nagradjujejo športniki in ekipe, saj je to zaslužen priznanje za vse prizadevanje, ki ga športniki vsako leto vlagajo. Mislim pa, da bi kazalo v bodoče izbirati najboljše športnike in ekipe leta po drugačnem ključu, čeprav sem glede tega tudi skeptik, saj drugače izbirati je zelo težko.

ALBIN ŠPACAL (Solkan)

Prireditve je pomembna predvsem za same tekmovalce, saj jih vzpodbuja, da se trudijo, vadijo in dosegajo najboljše rezultate. Zato je pobuda treba razviti in ji mogoče dodati kakšne majhne izboljšave pri načinu ocenjevanja. Mislim, da bi kazalo usmeriti se v to, da bi najboljše športnike izbirala širša javnost.

Predsednik ZSSDI Odo Kalan izroča plakete najzaslužnejšim našim športnim delavcem.

Skupina Happy day je postregla občinstvu z lahko glasbo.

Drugouvrščena ekipa Bor Friulexport in predstavniki drugouvrščenih kolektivov iz Primorske.

Dobitniki posebnega priznanja ZSSDI, predstavniki Primotor kluba, KK Adria Resim in mladinske sekcije OK Val.

Del občinstva v torek v Sežani.

(Vse foto Križmančič)

Kako naprej s to manifestacijo

Šestih smo bili skupaj primorski športniki in telesnokulturni delavci, zaradi tega je popolnoma umestno, da se zamislimo o bodočih prireditvah. Že takoj lahko ugotovimo, da bo sedma izvedba na Goriškem. Danes ne moremo ša najaviti točnega kraja, saj bo izbira odvisna tudi od kolegov iz Radia, ki morajo preveriti tehnične možnosti neposrednega prenosa. Časa imamo sicer še dovolj, a vendar nas kasneje lahko vsakodnevne skrbi prehitijo.

Zamisel o prireditvi je bila čisto naravna, nastala je neplanirano in je zadovoljila svoj specifični značaj, ki ga moramo vsekakor ohraniti: združevati obmejne športnike. Obmejnih prireditve je vsako leto več in zaradi tega ne smemo postavljati novih pregrad ali pretrgati obstoječe vezi. Če sprejememo ta

princip, se ga moramo dosledno držati, a vendar moramo nekoliko spremeniti celoten postopek, zato da bo skupna predstava dejansko pritegnila vedno večje število obiskovalcev in da bo postala osrednja športnokulturna manifestacija. Kulturnih srečanj je ničkoliko, a vendar ta mora imeti svojo specifičnost. Osrednja pozornost mora biti namenjena nagradjencem, saj je njim namenjena. Predstaviti moramo njihovo delo, njihove uspehe širšemu občinstvu, ki je morda že pozabila na njihov trud. Prireditelji sami so sicer potrebni, a moramo stopiti v ozadje, kulturni del mora biti le vezni član, ki ne sme zasenčiti v nobenem primeru športnikov.

Predsednik ZSSDI
Odo Kalan

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojevcem mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

četrtek, 28. decembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Gorbačov se je znašel pred novim žariščem napetosti Gruzijski nacionalisti s pogromi rešujejo južnoosetsko vprašanje

MOSKVA — Položaj v Južnoosetinski avtonomni oblasti, ki se nahaja v sklopu Gruzinske SSR, postaja iz dneva v dan bolj dramatičen. Pred dobrim mesecem smo poročali o prvih zapletih zaradi zahtev južnoosetinskih oblasti, da bi njihovo avtonomno oblast priključili k Severnoosetinski avtonomni republiki, tako da bi se osvobodili gruzijskega jarma. Gruzinski vrhovni sovjet je namreč Osetom vsilil poleg ruščine še gruzinščino kot uradni jezik Južnoosetinske avtonomne oblasti.

Včerajšnja Literaturnaja gazeta pa je zapisala, da je zaplet prerastel že v oborožen spopad. Resnici na ljubo imajo orožje le Gruzijci, ki prirejajo prave pogrome proti Osetom, ki so za večinski narod le ničvredna raja. Glasilo sovjetskih književnikov navaja, da se je položaj še poslabšal, ko so neformalne gruzinske skupine začele izvajati gospodarski bojkot Južnoosetinske avtonomne oblasti, tako da ustavlja vlake z blagom namenjenim v glavno mesto pokrajine Tskhivali. Blokada so začeli 23. novembra, oblasti v Tbilisu pa dajejo potuho tem skrajnežem. Še več, gruzinska policijska ojačenja so po pisanju Literaturnaje gazete v vasi Kek-

hvi zajela 18 Osetov in jih izročila gruzijskim skrajnežem, ki so se nad njimi zverinsko znesli. 15. decembra je skupina kakih 20 s kalašnikov oboroženih Gruzijcev napadla osetsko vas Andisi in v pravem pogromu pretepla ljudi, ki se sedaj zdravijo v bolnišnicah. Dan kasneje je skupina Gruzijcev z avtomatskim orožjem streljala proti krajevni policijski izvidnici.

Literaturnaja gazeta navaja, da je bilo v dosedanjih pogromih lažje in težje ranjenih kakih 80 Osetov. Smrtnih žrtev baje še ni bilo. Dejstvo pa, da so Gruzijci oboroženi z desantnimi kalašnikov, ki jih imajo poleg policije le še elitni oddelki sovjetske vojske, je zgovoren dokaz, da je nekdo to orožje izročil gruzijskim skrajnežem. Oseti sedaj zahtevajo, da jim njihove oblasti priskrbijo orožje za samobrambo, tako da bi se lahko postavili po robu gruzijskemu nasilju. Zadostitev taki zahtevi pa bi nedvomno še poslabšala položaj. Po Gorskem Karabahu ima Moskva sedaj novo žarišče nacionalne napetosti, za katero je prav tako kriv Stalin, ki je nekdanjo enotno avtonomno republiko razdelil na dva dela, tako da je južni del priključil svoji Gruziji.

Safari v Rimu

RIM — V goščavi, ki se razprostira med Ulico Cesarina in območjem Tor San Giovanni ob meji z veliko rimsko obvoznico, policija in krotilci zveri vneta iščejo črnega leoparda. Zver je v noči na sredo opazil neki avtomobilist, ki je takoj obvestil policijo. Ko so se agenti prepričali, da je možak priseben in ni preveč dvignil kozarca, so sprožili širokopotežno akcijo.

Zver so nekajkrat tudi opazili, a se jim je vedno izmuznila. Območje so obkolili in preprečili radovednežem in lovcem, da bi nesli glavo na prodaj. Policiji je priskočilo na pomoč tudi osebje živalskega vrta s posebnimi puškami, ki namesto krogel streljajo posebne uspalne naboje. Opreмили so se tudi z mrežami in kletkami, panter pa se jim je do sedaj dosledno izmuznil. Prvotno so domnevali, da je zver zbežala iz kakega cirkusa, ki v teh prazničnih dneh gostuje na območju Rima. Kasneje so ugotovili, da ni iz teh cirkusov zbežal noben panter. Zver je torej zbežala kakemu zasebniku. Etolog Danilo Mainardi je zato pozval lastnika panterja, naj se čimprej oglaš, ker so take zveri izredno muhaste in v bistvu ubogajo le svojemu gospodarju, do drugih ljudi pa so skrajno napadalne. Mainardi je tudi navedel, da je panter nočna mačka, ki se podnevi skrbno skriva tudi v krošnje dreves in pride na plan šele ob mraku, tako da bo lahko lov zelo dolg. Ob tem ne bo odveč poudariti, da bi morale oblasti končno urediti pomanjkljivo zakonodajo, ki dopušča zasebnikom, da imajo doma nevarne živali.

Na sliki (teletoto AP): varnostne sile so sprožile pravi safari. S seboj imajo tudi pse, ki naj bi izsledili črnega panterja. Zver pa je po vsem sodeč prepelšana, nad območjem kroži tudi helikopter, tako da se je potuhnila in bo njena izsleditev težavna.

Glej, kako sta pridna!

Nova atrakcija moskovskega cirkusa je par Keeshia-Anatolij. Oba sta izredna, Anatolij pa ima še posebno »trdno« glavo (Teletoto AP)

Božično »skopuštv« zelo skrbi trgovce

MILAN — Božič nas je pravkar zapustil in nekateri so že izračunali, da so postali Italijani manj potrošniško razpoloženi. Velika distribucija, ki jo lahko v glavnem istovetimo z verigami veletrgovin Standa, Coin ter Upim-La Rinascente, je namreč ugotovila, da ni bilo letos pomembnih premikov povpraševanja. Ljudje so sicer spoštovali tradicijo božiča, vendar brez pretiravanja.

Tudi lani so trgovci ugotovili, da je šlo nabavljeno blago počasi v prodajo, zato so morali predčasno seči po se-

zonskih popustih. Nekateri celo trdijo, da je vsega krivo vreme. Topla jesen in blaga zima sta menda najmanj primerne, saj si ljudje ne obnavljajo garderobe.

Sicer pa lahko navedemo ob letošnjem božiču tudi nekaj pozitivnih podatkov. Na italijanskih cestah je od 23. do 26. decembra znatno upadlo število prometnih nesreč (-168), prav tako pa število mrtvih (-13) in ranjenih (-225), ugotovili pa so, da je bilo na cestah kar 2,5 milijona avtomobilov več kot lani.

Trinajsta plača bo splahnela v penečem se vinu in petardah

RIM — Priprave na nedeljsko odslavljanje leta 1989 so že v teku in sodeč po tem, kar so Italijani že pokupili po trgovinah, se bo večina družin... primajala v novo leto. V domačih zalogah je namreč 25 milijonov steklenic penečega se vina ter 150 tisoč hektolitrov vina in drugih žganih ijač.

Tudi za hrano je bilo poskrbljeno s primernim razdajanjem trinajste plače, ki bo splahnela tudi s pomočjo prefinjenih jedi, telefonskih voščil (SIP računa, da bo v njene blagajne priteklo kar 20 milijard lir), daril in cvetic (za 400 milijard lir) in nazadnje še za zoprno tradicijo petard in drugih eksplozivnih vragolij, s katerimi naj bi zapodili staro leto, v resnici pa so vir nešteti nesreč in vsesplošnega oglušanja soseske. Italijani pa so v težavah tudi v družbi, zato so iz žepa potegnili še kakih 300 milijard lir za nakup družabnih iger. Najraje imajo menda tombolo, ki je očitno zanimivejša od najnovejšega »Kraha«, kjer zmaga igralec, ki izgubi milijardo lir.

Med božičem mnogo žrtev slabega vremena

NEW YORK — Hud mraz, ki je za božič zavel čez ZDA, je zahteval na desetine človeških življenj. Toda izredno slabo vreme je bilo ta čas tudi drugod in tako je v Bangladešu umrlo 20 ljudi, v Gvatemali 32 in vsaj 40 v Braziliji, kjer je dolgotrajno deževje uničilo tudi prebivališča najmanj 200 tisoč ljudem.

Medtem ko so se turisti na Capriju lahko nastavljali sončnim žarkom v kopalnih oblekah, pa je polarni mraz zajel tudi »tople« južne države v ZDA in obdal z ledenim oklepom mnoge pridelke, cene agrumov in zelenjave pa so zaradi tega strmoglavo narasle. Tako je mraz v Teksasu uničil 80 odstotkov zelenjave in 70 odstotkov agrumov, na Floridi, ki je znana zaradi svoje blage zimske klime, pa je bilo uničenih približno 40 odstotkov pomaranč, kar za pridelovalce pomeni približno 1,4 milijarde dolarjev manjši dohodek. Poleg pridelovalcev agrumov in zelenjave pa so imeli precej škode tudi pridelovalci paradižnikov, jagod in jajčevcev.

Posledica mraza pa je tudi izredno povečanje povpraševanja po kurilnem olju, ki se zaradi omejene ponudbe (mraz je namreč močno omejil tudi črpanje plina in nafte v Mehikem zalivu) draži praktično iz ure v uro.

Na slikah AP: zaradi hudega mraza je bilo v južnih državah v ZDA precej škode na vseh pridelkih. Kljub temu pa pridelovalci pomaranč in jagod upajo, da so rastline mraz preživele, glede zmrznjenega sadja pa optimistično pričakujejo, da ga bodo lahko kljub vsemu predelali v sadne sokove.

Poziv kvestorja morilcu iz Firenc

FIRENCE — Neznane morilca, ki je v torek zjutraj v Firencah s strelom v tilnik ubil upokojenca Antonia Cordoneja, je neapeljski kvestor Sandro Federico pozval, da se mu javi na način, ki mu je že poznan. To na prvi pogled čudno sporočilo je posledica dejstva, da je morilec po uboju telefoniral na kvesturo in zagrozil, da bodo padle nove žrtve, »če ne bodo v Firence za kvestorja vrnili Sandra Federica«. Kvestor Federico je izrazil obžalovanje, ker je njegovo ime posredno vpleteno v zločin, ob tem pa je še dejal, da se je pripravljen z morilecem celo sestati, če bi na ta način lahko preprečil novo tragedijo.

Nesreča pri gradnji čistilne naprave

GENOVA — V nesreči med gradnjo čistilne naprave v Corniglianu je umrl 45-letni gradbeni delavec Vito Agatese, njegov kolega Gaetano Vallone pa jo je odnesel le z odrginami in podplutbami. Kot vse kaže, je do nesreče prišlo med postavljanjem plošče, s katero naj bi pokrili rezervoar čistilne naprave. Oba delavca sta bila na zidarskem odru približno 16 metrov visoko, ko je nenadoma popustila ena od desk. Agatese je zgrmel v rezervoar čistilne naprave, kjer je obležal v stojčji vodi in umrl, njegov kolega Vallone pa je na srečo »obvisel« na eni izmed nižjih desk in se tako rešil.